

Vaimu Vägi

Nr 5 (361) / mai 2025

VÄIKE-MAARJA VALLA AJALEHT

Väike-Maarja valla aasta ema on Egle Pent

12. mail Simuna rahvamajas toimunud kevadkontserdil kuulutati välja Väike-Maarja valla aasta ema, kelleks sai Simuna noortekeskuse noorsootöötaja ja kolme tütre ema Egle Pent.

KRISTEL KITSING
Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskond

Aunimetus „Väike-Maarja valla aasta ema 2025“ anti üle piduliku sündmuse käigus, kus osalesid kogukonnaliikmed, kolleegid ja lähedased.

Egle Pent on kolme tütre ema, kelle elu ja töö on pühendatud noortele, haridusele ja kogukonna edendamisele. Ta töötab Simuna piirkonna noorsootöötajana, kus on pälvitud noorte usalduse ja tunnustuse. Tema eestvedamisel on ellu viidud arvukalt noorteprojekte ning loodud uusi võimalusi tegutsemiseks ja eneseteostuseks. Eglel on soe süda, sportlik vaim ja eeskujulik ellusuhtumine, mis kandub edasi ka tema lastele. Ta on aktiivne nii töö kui ka vabal ajal – alati kohal, alati toetav. Tema arengusse on märgatud ja panust kogukonda ja noorte mitmel korral tunnustatud.

AASTA EMA 2025 Egle Pent perega. Fotod: Kristel Kitsing

Aasta ema konkursi nominent Geili Lainevee.

Aasta ema tiitli pälvinud Egle Pent sai tänutäheks meeneid, lilli ja tänukirja. Traditsiooniline mälestusmeene – graveeritud lõikelaud – valmis sel aastal Kiltsi mõisakooli õpetaja Erko Elmiku käe all.

Lisaks Eglele tõsteti esile ka Geili Lainevee, kelle jaoks tema kolm imearmsat ja edukat last on terve maa-

ilm. Ta on soe, armastav ja alati olemas nii oma perele kui ka sõpradele. Elu pole Geilit hellitanud, kuid ta on kõigest raskest läbi tulnud väarikalt ja julgelt, jagades südamesoojust ka teistele. Ta töötab Väike-Maarja lasteaias õpetaja-kasvatajana ning on laste seas väga armastatud. Geili on töökas, mitmel rindel tegutsev ja alati valmis endast kõike andma – tõeliselt suure südamega inimene, keda tema kogukond kõrgelt hindab.

Tunnustused andsid üle Naiskodukaitse Väike-Maarja jaoskonna esinaine Annele Mikiver koos vallavanem Indrek Keskülaga.

Aasta ema aunimetust on Väike-Maarja vallas välja antud alates 2017. aastast koostöös kohaliku omavalitsuse ja naiskodukaitsetega. Möödunud aastal pälvis aasta ema tiitli Pilvi Preisfreund.

Käru küla on andnud meile suurmehe

13. aprillil 1885 Salla valla Käru külas Rahivere talus sündinud Juhan Kukk kuulub Eesti ajaloo suurmeeste hulka. I maailmasõja eel ja sõja aastatel (1914–1918) kogus ta Eesti ühiskonnas tuntust ühistulise, eriti just laenu- ja hoiuühisuste tegevuse korraldamisega. Töötas seitse aastat ajakirja Ühistegevusleht tegevtoimetajana.

KÜLLO ARJAKAS
Tallinna Linnaarhiivi juhataja

Kukk oli aastatel 1918–1922 järjest mitmes valitsuses rahanduse- ja riigivarade ning rahandusminister (tema eluajal öeldi-kirjutati: raha- ja riigivaranduste minister, rahaminister) ning kaubandus-tööstusminister ja teedeminister. Tal on silmapaistvalt suured teened rahaministeeriumi ning noore riigi rahanduse ja maksusüsteemi loomisel. Kukk valiti 1919. aastal asutava kogu ja järgnevalt kahe riigikogu koosseisu liikmeks. Temast sai parlamendi esimees ja novembrist 1922 kuni augustini 1923 oli ta riigivanem. Erandlikult ei lagunenu Kuke juhitud valitsus sisepoliitiliste intriigide tõttu, vaid usuõpetuse rahvahääletuse ootamatu tulemusena, mis viis parlamendi laialimineku ja nii sai ka riigivanema ja tema kabineti aeg täis. Kevadel 1932 mahtus Kukk seitsme riigitegelase hulka, keda ajakirjanduses pakuti Eesti presidendiks. Ta töötas 1920. aastate teisel poolel Eesti Panga juhatuse liikmena ning 1930. aastatel oli ühe suurima tekstiiliettevõtte, Balti manufaktuuri juhatuse esimees.

Kindlasti polnud Juhan Kukk nii laia haardega ja nii otsusekindle liider nagu näiteks Konstantin Päts, Jaan Tõnisson või Jüri Vilms. Peaegu sama kindlalt võib väita, et ta oli mistahes ametis tubli ja sihikindel töömees. Tema suurimaks teeneks

oli veebruaris 1918 Eesti iseseisvusmanifesti koostamine. Küll mõne kaasvõitlejaga, ent nad kõik on hiljem kinnitanud just Kuke juhtivat osa manifesti kokkukirjutamisel.

Tavapärastest vaestest talurahva oludest kärulane jõudis Eesti Vabariigi sünniga tekkinud uue poliitilise ja majandusliku eliidi tippu ning sai jõukaks meheks. Oma esimesel töökojal Valga krediidiühingus sai ta 1906. aastal palka 25 rubla kuus, mida võis algaja kohta pidada heaks, 1933. aastal oli tema igakuine teenistus ligikaudu 1160 krooni. Seda ajal, mil 100 krooni kuus peeti igati korralikuks töötasuks. Ajal, mil valdav enamik tema eakaaslast võis vaid unistada mõne naabermaa külastamisest, esindas tema Eesti riiki Lääne-Euroopa suurlinnades kõrgetasemelisel rahvusvahelisel finantskonverentsil. Ta oli 1930. aastate lõpul Rotary International peaesindaja Balti riikides. Kukk on ankeetandmetes märkinud, et loeb vene, saksa, inglise ja prantsuse keeles ning oskab kõneleda vene, saksa ja inglise keeles.

Paraku polnud teenekale ühiskonna- ja riigitegelasele määratud viimne uni kodulinna Tallinn-Nõmme kalmistul. Nõukogude võimu represiivasutus NKVD vahistas 55-aastase Kuke oma kodus oktoobris 1940. Raskete vintsutuste järel suri ta 4. detsembril 1942 Põhja-Venemaal Arhangelski oblastis Kargopoli linna läheduses asuva Kargopollagi Jertsevo vangilaagris.

Küllö Arjakas ja Elle Lees Käru seltsimajas. Foto: Heili Tammus

Käru külas tähistati väarikalt riigivanem Juhan Kuke 140. sünniaastapäeva

Käru külas tähistati pühapäeval, 13. aprillil riigivanem Juhan Kuke 140. sünniaastapäeva.

Kuke sünnikodus asuva mälestuskivi juures toimus lillede ja küünalde asetamine, seejärel koguneti Käru seltsimajja, kus ajaloolane Küllö Arjakas rääkis Juhan Kuke elust ja tööst oma värske raamatu „Riigivanem Juhan Kukk“ põhjal.

Kohal oli 89aastane Elle Lees (end Konstantin Pätsi muuseumi juht), kes on Juhan Kuke mälestamise algataja ja keda Küllö Arjakas

nimetas oma raamatu ristiemaks.

Ajaloolase ettekande Arnold Jürgensist tegi Rakke kooli 9. klassi õpilane Anabel Mattisen ja muusikaga kostitasid Simuna kooli õpilased.

Käru külaselts oli ette valmis- tanud õdusa seltsimaja joogi- ja söögipoolisega.

20. augustil k. a avatakse Kärus Juhan Kukele pühendatud mälestusnurk.

HEILI TAMMUS
toimetaja

Müürikult pärit riided jõuavad ka rahvusvahelisele spordiareenile

5

Oluline info Pandivere päevade kohta

6-7

Rakke lasteaid Leevike sai 50aastaseks

9

50 aastat lasteaia-õpetajana töötanud Eha Sindonen: „Selleks tööks peab olema kutsumus!“

10-11

Kodust kaugelt koolimineku muudab maailmapilti

10-11

Talgukevad 2025 Väike-Maarja vallas

12-13

Loe internetis
www.v-maarja.ee

Aita vältida loomataudide jõudmist Eestisse!

Hetkel levib loomade seas väga nakkav suu- ja sõrataud Kesk-Euroopas. Tegemist on väga nakkava loomataudiga, millele ei ole ravi ning mis toob kaasa loomade hukkamise ning suure majandusliku kahju.

Suu- ja sõrataudi esineb palju Aasias, Lähis-Idas, Aafrikas, Lõuna-Ameerikas. Euroopas Slovakkias ja Ungaris. Hetkel on risk Eestis madal ning teadlikult tegutsedes selline madal risk kindlasti ka püsib.

Selleks, et see ei jõuaks meie loomadeni, on oluline teada ja pidada reisijatel kinni mõnest lihtsast põhimõttest:

■ Ära too reisilt kaasa liha- ja lihatooteid, piima ja piimatooted (liha ja piima ning nendest valmistatud tooteid)

■ Välismaal olles, väldi kontakti loomadega

■ Koju naastes pese oma riided ja puhasta jalanõud

■ Pärast välisreise hoidu kontaktist põllumajandusloomadega vähemalt 48 tundi

Kõik inimesed, kes liiguvad metsades, matkavad või viibivad farmide läheduses, peavad olema tähelepanelikud. Loomataudide leviku oht ei puuduta vaid loomakasvatajaid:

■ Ära viska toidujäätmeid loodusesse

■ Välismaalt naastes hoidu kontaktist loomadega vähemalt 48 tundi

■ Ära sisene farmide territooriumile ilma loa-
ta – isegi lühiajaline viibimine võib põhjustada saastumist.

■ Enne ja pärast loomadega kokkupuudet, pese alati käed

■ Puhasta jalatsid ja riided pärast maal liikumist, eriti kui oled viibinud karjamaadel, laudakomplekside või loomadega kokkupuutuvates piirkondades.

Suu- ja sõrataudiga seoses on info Põllumajandus- ja Toiduameti veebilehel, kust leiata muuhulgas:

■ Kirjelduse suu- ja sõrataudi kohta

■ Korduma kippuvad küsimused eesti, inglise ja vene keeles

■ Värskeima Euroopa riikide levikuala

■ Bioturvalisuse meetmed

Koostöös hoiame Eesti loomad terved ning tagame toidujulgeoleku!

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Väike-Maarja valla ohtlike jäätmete kogumisring

Laupäeval, 14. juunil 2025:

■ Lahu küla (endise kooli juures) kl 10.00–10.10

■ Salla (korterimajade parkla) kl 10.30–10.40

■ Tammiku Hooldekodu (Järveääre kinnistu) kl 11.00–11.10

■ Lammasküla (bussipeatus) kl 11.15–11.25

■ Liigvalla (bussipeatus) kl 11.40–11.50

■ Pikevere (korterelamu juures) kl 12.00–12.10

■ Kiltsi (bussipeatuse parkimisplatsil, Jaama tn) kl 12.20–12.30

■ Vao (Pargi 9 kõrval korterimajade vahel) kl 12.35–12.45

■ Pandivere (korterimajade vahel) kl 13.00–13.10

■ Triigi (spordihoone juures, Võimla tn) kl 13.25–13.35

Kogumisringidel võetakse vastu: õlijäätmed (vedelad), õlifiltrid, ohtlike ainetega reostunud materjalid, päevavalguslambid, elavhõbedat sisaldavad jäätmed, ravimid, värvi-, laki-, liimi- ja lahustijäätmed, ohtlike ainetega jääke sisaldavad pakendid, pliiaakud, muud akud ning patareid ja väikeakud, kemikaalid, taimekaitsevahendid.

Vastu ei võeta: autorehve, ohtlikke osi sisaldavad jäätmeid (televisorid, monitorid, külmkapid, elektripliidid jt. suure- ja väikse gabariidiga kodumasinad, mis ei sisalda ohtlikke jäätmeid).

INFO: Leie Nõmmiste, keskkonna- ja hankespetsialist, tel 5348 8787 ja e-mail leie.nommsite@v-maarja.ee

Väike-Maarja ohtlike jäätmete kogumisringe toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus.

Vallavanema kuu

Meie esivanemate üks tarkustest ilmaennustuse kohta on sõnastatud „Kui Jüri toob rohelist, siis mai pistab selle nahka“. Vähemalt seni ei ole maikuu veel rohelist lõplikult nahka pannud, kuid pikalt on sooja oodatud ja ka omavalitsuse poolt hallatavates hoonetes ei ole olnud võimalik kaugkütet välja lülitada, sest öine nullilähedane temperatuur jahutab ruumid kõledaks ning lasteaiad, koolides ja hooldekodudes tuleb mõistlik temperatuur säilitada. Väike-Maarja gümnaasiumi eestvedamisel saime traditsioonilise Lurichi teatejooksuga ennast soojaks teha ja see võib küll anda mitmeks päevaks positiivse emotsiooni. Gümnaasiumi lõpetajad riputasid enne lõpueksamite raginat Lurichile kaela nn tšempionivöö, ikka selleks, et Lurichi vaim ja vägi oleks sellel perioodil meie lõpetajatele heaks teejuhiks. Eks lõpuaktusel saame teada, millised eksamitulemused meie tublid abiturientidel olid.

Iseoma Pandivere

Juuli alguses on meil kõigil võimalik sõita Tallinna laulukaare alla laulu- ja tantsupidu „ISEOMA“ vaatama. Ka meie vallast on seal tantsujalgu ning laulusuid esinemas ning loomulikult mängib auväärne Väike-Maarja pasunakoor laulupeo rongkäigus kõigil tuju ülevaks. Meie kultuurirahva poolt on tänavuse Pandivere päeva motoks valitud „ISEOMA PANDIVERE“. Oleme kiluke Eestist, territooriumi poolest tervelt 1,5%-suurune killuke ja rahvaarvult umbes 0,4%-killuke. Nende numbrite kohaselt on siin „iseoma“ Pandiveres ümardatult neli korda rohkem elamisruumi võrreldes keskmise eestlasega. Eesti keskmine rahvastiku tihedus on u 30 inimest/km2 ja koduvallas on vastav number vaid 8,2. Laulu- ja tantsupidu on eestlasi alati kokku kutsunud ja rahvana ühendanud, seda on teinud ka Pandivere päeval, mis kannavad juba auväärset XXXVI järjekorra numbrit. Läbi aegade oleme laulupeo- ja kodukandipäevade traditsiooni nii ühiselt kui ka ühekaupa edasi kandnud. Inimestena oleme igaüks ikka

Vallavanem õnnitleb beebide peol valda sündinud kaksikute perekonda. Foto: Heili Tammus

ise- ja omamoodi. Ühekorraga kauged ja ühekorraga omad ning oleme kõik üks rahvas ja samas iseoma rahvas, üks Pandivere ja iseoma Pandivere. Tee paus ja viska korraks õhku mõte: Minu Pandivere! Mis Sa leiad esimesena? Rõõmu, kerge positiivse kriipimise hinges, puhtad järved, laiuvad viljapõllud, metsarajad, sõbraliku või hoopis jonnaka naabri või meenub hoopis siirelilõhn või sookurgede hõiked? Kui statistikast järeldus teha, siis ühel ruutkilomeetril on meil ju ainult kaks neljaliikmelist või siis neli kaheliikmelist leibkonda. Kuid igaljuhul on sõbralik naaber kordades rohkem väärt. Haja-asustuses tuleb meil iseoma Pandiveres palju rohkem oma elukorralduse eest vastutada kui seda linna keskkonnas. Kui koduvalla looduses tihti ja lahtiste silmadega ringi käia, siis võib vahel mõni karu silmapiiril sattuda ning me ei tee sellest tavaliselt suuremat kära. Kuid kui karu nähti mai alguses Tallinnas Rahumäe kandis, siis oli sellest Vikerraadios uudisnupp igal täistunnil ning vaest linnaeksinut otsiti õhust vaatlusdroonidega. Ma ei soovi viimase mõttega öelda, et karud peaksid Väike-Maarja alavikus rahulikult jalutama, vaid rõhutada seda, et hea tahte korral ja üksteisega arvestades mahume me siia kõik kenasti ära.

Haridusvõrgu arengukava

Vastavalt 2024. aasta sügisel volikogu poolt vastuvõetud valla arengukavale tuleb vallavalitsusel käesoleval aastal koostada Väike-Maarja valla haridusvõrgu arengukava

aastateks 2026–2035. Väike-Maarja vallavalitsus leidis hanke tulemusel kogemustega lepingupartneri Cumulus Consulting OÜ, kellega sõlmiti ka töövõtuleping konsultatsiooniteenuse osutamiseks. 13. mail on kavas kõigi teemast huvitatud inimestega ning meie konsultantidega aruteluõhtu korraldada, et ühiselt arutada, milline võiks olla meie koduvallas haridus-teenuse vajadus aastal 2035. Mõistlik on haridusvõrku puudutavaid küsimusi pikema aja peale ette planeerida, sest iga meie kogukonna jaoks on teema ülimalt olulise tähtsusega. Kindlasti on see sama oluline ja mitmetahuline küsimus ka iga omavalitsuse jaoks. Täna on koduvalla üldharidus korraldatud kolmes üheksaklassilises põhikoolis (Rakkes, Simunas ja Kiltis) ning põhikool-gümnaasiumis Väike-Maarjas. Keskvallitsusest laekub meile oluline osa üldhariduskoolide õpetajatele palkade maksmiseks läbi toetusfondi ning omavalitsuse enda kohustus on maksulaekumiste abil rahastada enamus majanduskuludest. Samas ei ütle keskvallitsus omavalitsustele, mitut kooli tohib või on kohustatud omavalitsused ülal pidama. See on kohaliku volikogu otsus. Kuid keskvallitsus on kehtestanud erinevaid kriteeriume koolipidajatele (näiteks maksimaalne õpilaste arv klassis või erivajadustega laste õppe korraldus). Loodan, et uued liialt koolipidajaid kohustavad haridusreeglid, kus tuleb treppidele hakata lisama käsipuid või tegelema muru pikkuse jälgimisega, jäävad ikkagi iga

koolipidaja enda pädevusse ning saame ka edaspidi kasutada nn maameelt. Koos alus-, üld-, huvihariduse ja muude haridusvaldkonna kuludega moodustavad hariduse kulud 2025. aastal kokku ca 10 miljonit eurot. See moodustab 58% kogu meie omavalitsuse eelarvest, mis on osakaalult küllaltki tüüpiline paljudele valdadele või linnadele. Haridusvaldkonda kavandades peame oskama prognoosida kõiki tegureid, mis meie hariduskvaliteeti mõjutavad. Näiteks erivajadustega laste arvu hüppeline kasv sunnib meid oluliselt suuremat tähelepanu ja palgakulu sellele sihtrühmale suunama. Samas tugispetsialistide (sotsiaalpedagoog, logopeed) leidmine maapiirkonda on tõeline väljakutse, isegi kui suudame neile pakkuda pealinna vastavat spetsialistidega võrreldavat sissetulekut. Loodan, et suudame oma rahvastiku arengutrendid ja ka rahastusvõimalused haridusvõrgu arengukava koostades läbi analüüsida ning selle info põhjal ka haridusvõrku puudutavaid otsuseid järgnevatel aastatel kindlamalt langetada.

Beebid kui pisikesed imed

Päev enne emadepäeva oli mul võimalus osaleda koos sotsiaalosalakonna juhataja Ene Kinksi ja lastekaitsepspetsialist Tiia Kaseloga nn beebide peol, kuhu olid kutsutud alates 1. mail 2024–30. aprillil 2025 sündinud „pisikesed“. Meil õnnestus Väike-Maarja seltsimajas anda küllalt häälekatele pisikestele vallakodanikele üle 45 hõbelusikat ja raamatut. Kahes peres oli viimasel aastal veel topelt rõõm – sündisid kaksikud. Väike-Maarja seltsimaja saal sai sellel peol väga erinevaid heliredeleid täis ning siiralt loodan, et paljud neist pisikestest kannavad edasi Lurichi vaimu ja väge. 2026. aastal täitub legendaarsel eestlasel, Lurichil, 150. sünniaastapäev ning suure tõenäosusega näeme siis ka uhiuut Eesti Panga poolt koostatud Georg Lurichi meenemünti.

NAUDI ISEOMA KODUVALDA! INDREK
Vallavanem

10. mail tervitati beebide peol valla noorimaid

Väike-Maarja valla beebid kogunesid 10. mail Väike-Maarja seltsimajja beebide peole, kus neile kingiti traditsiooniline hõbelusikas ja raamat „Pisike puu“.

Beebide peole kutsuti 43 peret (nende hulgas kaks paari kaksikuid), kelle lapsed sündisid ajavahemikul 1. mai 2024–30. aprill 2025. Sellel perioodil sündis vallas 25 tüdrukut ja 20 poissi.

Laulude ja tantsuga esinesid Väike-Maarja lasteaia koolieelikud, keda juhendas Marju Metsman.

HEILI TAMMUS
toimetaja

Emadepäevaelsele peole olid palutud 1. mai 2024–30. aprill 2025 sündinud beebid peredega. Foto: Heili Tammus

Vallavalitsuses

02.04.2025

Hooldekodu kohatasu kehtestamine

■ kehtestati alates 01.06.2025 hooldekodude kohatasud: Väike–Maarja Hooldekodu üheko-halises toas 1300 eurot, kahe–või kolmekohalises toas 1200 eurot; Tammiku Hooldekodus 1200 eurot.

Hanke tulemuste kinnitamine

■ kinnitati hanke „Väike–Maarja valla kruusateede tolmutör-je teostamine“ edukaks pak-kujaks Verston OÜ pakkumus 0,125 eurot 1 m2 tolmutörjeks kaltsiumkloriidiga;
■ kinnitati projekti „Kodud tu-leohutuks“ hankes küttesüsteemide ja elektritööde teostajad;
■ kinnitati hanke „Kombikatelde ostmise Väike–Maarja Güm-naasiumile“ edukaks pakkujaks Metos AS pakkumus 25 888,19 eurot.

Projekteerimistingimuste määramine

■ määrati projekteerimistingi-mused elamu projekteerimiseks Suure–Rakke külas, Liivaaugu kinnistule.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusluba H.T.R. OÜ-le puurkaevu rajamiseks asukohaga Käru küla, Sepa.

Vaimse tervise teenuse osuta-mise kord

■ kehtestati vaimse tervise teenuse osutamise kord.

Tänukirja andmine

■ tunnustati valla tänukirjaga Sirje Sõnumit.

09.04.2025

Ehitusloa väljastamine

■ väljastada ehitusluba terrasõ-restikul PVC tenthalli püstitami-seks Metalli tn 1, Ebavere.

Projekteerimistingimuste määramine

■ määrati projekteerimistingi-mused Kirjanurk OÜ-le elektrilii-tumise projekti koostamiseks Vao külas, Ilmandu–Vao–Mõisamaa tee, Suurallika ja Tammetõru kinnistutele.

Vallavanem lähetusse

■ otsustati lähetada vallavanem Indrek Kesküla 16.–19.04.2025 Moldovasse visiidile Lääne–Viru Omavalitsuste Liidu delegatsiooni koosseisus koostöövõimaluste läbirääkimisteks ja EL kogemuste tutvustamiseks;
■ otsustati hüvitada lähetusega seotud majutus- ja sõidukulu kulu tõendavate dokumentide alusel ja maksta päevaraha 30 eurot päevas, kokku 120 eurot.

Vallavalitsuse seisukoht revis-jonikomisjoni aktile

■ Vallavolikogu revisjoniko-misjon kontrollis 12.03.2025 Väike–Maarja Gümnaasiumi eelarvet ning selle täitmist pe-rioodil 1. jaanuar–31. detsember 2024. Eesmärk oli tutvuda Väi-ke–Maarja Gümnaasiumi eelarve ja selle täitmisega 2024. aastal, saada ülevaade 2024. aastal soetatud ja maha kantud inven-tarist ning tuvastada võimalikke puudujääke. Revisjonikomisjon koostas 01.04.2025 revisjoniko-misjoni akti.
■ OTSUSTATI anda seisukoht: vallavalitsus nõustub revis-jonikomisjoni hinnanguga, et Väike–Maarja Gümnaasiumi finantsiline pool on korras. Vallavalitsus märgib, et revis-jonikomisjoni viide koalitsioo-nilepingus olevale lubadusele tõsta õpetajate töötasu sõltub valla finantsvõimekusest ning omavalitsustele riigieelarvest antavast õpetajate tööjõukulude toetusest. Väike–Maarja valla õpetajate keskmine tegelik palk 2024. aastal 31. juuli seisuga oli 2242 eurot, aastal 2022 aga 1819 eurot (allikas: Haridussilm). Eesti keskmine palk 2024. aasta juulikuus oli 2064 eurot (allikas: Statistikaamet).

Korralduse muutmine

■ otsustati muuta vallavalit-suse 26.06.2024 korralduse nr 379 „Sundvalduse seadmine, Kahepäeva“ p 1 ja sõnastada see järgmiselt: 1. Seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Elektrile-vi OÜ (registrikood 11050857) kasuks Kahepäeva maaüksusele (Suure–Rakke küla, Väike–Maar-ja vald, registriosa nr 3338331, katastritunnus 66001:005:0081, sundvalduse ala ligikaudu 58 m²,

PARI ID 773332).

Vallavalitsuses 16.04.2025 Katastriüksustele koha–aad-ressi ja sihtotstarbe määramine

■ määrati Raekülas asuva Sõnnikuhoidla katastriüksuse sihtotstarbeks maatulundusmaa 100%;
■ määrati Uuemõisa külas asuva Männiku katastriüksuse jagami-se tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha–aadres-sid ja sihtotstarbed: Männiku, Männikumetsa, Männikuvälja ja Männikupõllu, kõik sihtotstarbe-ga maatulundusmaa.

Kohanime määramine

■ määrati Simuna alevikus ja Hirla külas asuva tee (teeregistri nr 1610012) liikluspinna kohani-meks Karuvälja tee.

Eluaseme kohandamise taotlu-se rahuldamine

■ rahuldati taotlus puude-ga isiku eluaseme füüsiliseks kohandamiseks kuni 2500 euro ulatuses.

Liikluskorralduse muutmine

■ muudeti Rakke–Edru teel Rakke–poolses otsas liiklusmär-gi „Massipiirang“ asukohta ja otsustati paigaldada liiklusmärk nr 313b „Veoauto sõidu keeld“ koos lisatahvliga „Lubatud Väi-ke–Maarja Vallavalitsuse kirjalikul loal“ vastavalt skeemile;
■ liikluspiirangu alas liiklemiseks üle 8 tonnise registrimassiga sõi-dukitel on lubatud liigelda ainult vallavalitsuse kirjalikul loal.

Sundvalduse seadmine

■ otsustati seada tähtjatu ja tasuta sundvaldus Elektrilevi OÜ kasuks elektripaigaldiste talumi-seks kinnisasjale asukohaga Vao küla, Ilmandu – Vao – Mõisamaa tee (pindala on ligikaudu 239 m²).

Kasutusloa väljastamine

■ väljastati kasutusluba OÜ-le Maarjamaja hooldekodu ruumide kasutamiseks Väike–Maarja alevikus, Pikk tn 3.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusluba Novarc Group AS-le gümnaasiumi üm-berehitustöödeks Väike–Maarja

alevikus, Pikk tn 1.

Vallavara enampakkumise tulemuse kinnitamine

■ kinnitati metalli treipingi enampakkumise võitjaks osta.ee keskkonnas hinnaga 2250 eurot SKYWIND OÜ.

23.04.2025

Maakorralduse läbiviimine Triigi külas

■ muudeti vallavalitsuse 19.02.2025 korralduse nr 52 punkt 1 ja sõnastati: Nõustuda maakorraldustoimingu läbi-viimisega Triigi külas asumatel Köögilvilja ja Humala kinnisasja-del vastavalt korraldusele lisatud maakorralduskavale;
■ tunnustati kehtetuks vallava-litsuse 19.02.2025 korralduse nr 52 punkt 3.3;
■ muudeti vallavalitsuse 19.02.2025 korralduse nr 52 punkt 4 ja sõnastati: Maakorral-dustoimingute (katastrimöödis-tamine) eest tasuvad Humala ja Köögilvilja kinnistute omanikud.

Katastriüksustele ko-ha-aadressi ja sihtotstarbe määramine

■ määrati Ebavere külas asuva Põlluvälja katastriüksuse jagami-se tulemusena moodustatavate katastriüksuste koha–aadressid ja sihtotstarbed: Põlluvälja ja Maasikamäe, mõlema sihtotstar-ve maatulundusmaa.

Raieloa andmine

■ väljastati raieload: Rakke alevikus Lõuna tn 10 – hõbe-kuusk; Rakke alevikus Rahu tn 9 – 2 harilikku kuuske; Väike–Maarja alevikus Lõuna põik 7 – pihlakas; Rakke alevikus Rahu tn 11 – 2 harilikku kuuske.

Hanke tule-

muste kinnitamine

■ kinnitati hanke „Rakke lasteaed „Leevike“ ehitustööde juhtimine ja omanikujärelevalve teenuse ostmine“ edukaks pak-kujaks Tarindi Consult OÜ pak-kumus 17 700 eurot (12 kuud);
■ otsustati õpilasliinide hankes sõlmida hankeleping AS-ga Han-sabuss perioodiks 01.09.2025 – 30.06.2028 veotariifidega: suur buss – 3,24 eurot/km ja väike buss – 1,99 eurot/km;
■ kinnitati hanke „Rakke alevi-kus F. R. Faehlmanni tee 33 asuva kuuri lammutustööd“ edukaks pakkumuseks 200 eurot;
■ kinnitati hanke „Väike–Maarja valla asutuste 3m küttepuude (kokku 120 tm) tarne 2025“ edukaks pakkujaks OÜ Artiston pakkumus 6600 eurot.

Vallavara otsustuskorras võõrandamine

■ võõrandati otsustuskorras tasuta korteriomand Pandivere külas.

Ühekordse toetuse eraldamine

■ eraldati Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Simuna Siimona ja Juuda Koguduse projektile „IX Rahvusvaheline Gustav Nor-manni orelifestival“ ühekordset toetust summas 800 eurot.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusload: Autem Studio OÜ-le Rakke alevik, Jaama tn 2a hoone lammutami-seks ja

■ Rannamaja OÜ-le üksikelamu püstitamiseks Simuna alevik, Orguse tee 2.

30.04.2025

Kinnistu koormamine isikliku kasutusõigusega

■ otsustati koormata tähtjatu isikliku kasutusõigusega Rakke alevikus F. R. Faehlmanni tee 25b asuv vallale kuuluv kinnisasi OÜ Pandivere Vesi kasuks reovee-pumplat, kanalisatsioonitrassi ja veetrassi teenindava ja neile juurdepääsu tagava maa-ala ulatuses.

Sotsiaalkorteri üürile andmine

■ pikendati taotlejaga sotsiaal-korteri üürilepingut Simuna ale-vikus tähtpäevaga 30.04.2027.

Ehitusloa väljastamine

■ väljastati ehitusload: Rakke alevikus Faehlmanni tee 33 asuva kuuri lammutamiseks, Simuna alevikus Allika tn 2 kuuri lam-mutamiseks; Rakke lasteaia ehi-tamiseks; Ebavere külas Vanaoru päikeseelektrijaama ehituseks.

Vallavara võõrandamine enampakkumisel

■ otsustati müüa osta.ee kesk-konnas korteriomandid: Metsa tn 6–11, Rakke alevik, alghinnaga 4100 eurot ja Sire-li–4, Pandivere küla, alghinnaga 200 eurot.

MARIS KÕRGMÄE–KRUUSAMÄGI vallasekretär

VÄIKE–MAARJA PÄÄSTEKOMANDO SÜNNIPÄEVA TÄHISTAMINE

PÄÄSTETEHNIKA tutvustus

VEEOHUTUSEST ja veemängud

TERMOKAAMERAgA pimeduses inimeste otsimine

Päästjad räägivad TULEOHUTUSEST ja õpetavad tulekustutiga kustutama

KRIISIKS VALMIS nõuanded

Pandivere päevadel

laupäeval,
7. juunil 2025
kell 13.00 - 15.00

Väike-Maarja
seltsimaja juures

• Tegevused seltsimajas
sees ja väljas

• Kõik on oodatud!

Elanikkonna eest väljas!

Vabane hoovis seisvast autoromust!

12. mail algab romusõi-dukite kokkukogumise kampaania, mille käigus saab kuu aja jooksul jäät-mekäitlejatele tasuta üle anda vanu seisma jäänud sõidukeid.

Hoovis või põlluserval lagunevad autoromud on ohtlikud jäätmed, mis ku-jutavad ohtu nii inimeste tervisele kui keskkonnale. Kui vana romu õigesti käi-delda, saab sellest aga va-ruosaid ning väärtuslik-ku materjali, millest toota näiteks uusi sõidukeid või muid tooteid.

Kui tavaliselt peab ini-mene romusõiduki jäät-mekäitlejale ise ära viima või organiseerima selle transpordi ja tasuma ro-musõiduki äraveo eest, siis kampaania käigus tuleb jäätmekäitleja sõidukile tasuta järele. Üle saab anda ka osaliselt lammutatud sõidukeid. Kampaania käi-gus äraveetavate romusõi-dukite eest raha ei maksta.

Enda nimel olevale sõidukile äraveo tellimine

Kui romusõiduki äraveo tellib selle omanik, siis

tuleb tal esitada jäätme-käitlejale kehtiv registree-rimistunnistus. Kui sõiduki dokumendid on kaduma läinud, saab ühendust võt-ta Transpordiametiga, kes edastab omanikule vaja-likud dokumendid. Kam-paania ajal on registri-tunnistuse digidokumendi väljastamine tasuta.

Teise inimese nimel olevale romusõidukile äraveo tellimine

Kui inimese hoovis seisev romusõiduk kuulub hoopis kellelegi teisele, siis tasub võtta ühendust Transpor-diametiga (info@trans-pordiamet.ee). Ametile tuleb esitada digitaalselt allkirjastatud taotlus, mis-järel võetakse ühendust auto omanikuga ja palu-takse vormistada volitus sõiduki üleandmiseks jäät-mekäitlejale. Jäätmekäit-leja tuleb romule järgi ning kustutab sõiduki registrist.

Kui sõiduk ei ole regist-reeritud kellegi nimele

Veendu Transpordia-meti e-teeninduse taus-takontrollist, kas sõiduk on liiklusregistris. Kui ei ole, kuid sõiduk on tuvastatav

(olemas registreerimis-number või VIN-kood), siis pole see takistuseks – kampaania käigus on es-makordselt võimalik ära anda ka selliseid sõidukeid, mis on liiklusregistrist kustutatud. Võta ühendust jäätmekäitlejaga, kes viib omanikuta romu ära.
Romusõiduki tasuta äraveo saab tellida ala-tes 12. maist kuni 9. juu-nini. Veo tellimiseks tu-leb ühendust võtta Eesti Autolammutuste Liiduga (info@elv.ee, +372 578 77 233) või Kuusakoski AS-ga (firma@kuusakoski.ee, 13 660). Veendu, et romu-

le järgi tulevale puksiirile oleks tagatud vaba ligipääs ja ohutu teenindusruum.

Täpsem info tingimuste ja taotluste esitamise koh-ta: www.kliimaministee-rium.ee/romusoidukid.

Romukampaania toi-mub Kliimaministee-riumi, Keskkonnaameti, Transpordiameti, Ees-ti Autolammutuste Liidu ja Kuusakoski AS koos-töös. Kampaania toimub sel aastal kuuendat korda. Varasemate kampaaniate tulemusel on jäätmekäit-lejatele üle antud kokku üle 1400 romusõiduki.

HOOV PUHTAKS!

LASE OMA AUTOROMU TASUTA ÄRA VIIA!

12.05.-09.06.2025

Müürikult pärit riided jõuavad ka rahvusvahelisele spordiareenile

Katrin Pikki on elanud perega juba mitu aastat Väike-Maarja külje all Müüriku külas. Tema käte alt tulevad kõrge kvaliteediga riided, millega kandja märkamatuks ei jää. Katrinil on ettevõtte KP Fashion & Design OÜ.

HEILI TAMMUS
toimetaja

Pereema-pereisa pole kumbki siit pärit, üks on Rakverest ja teine Tapalt, aga nüüd ootab siin nende peret ees juba kuues suvi. Lapsed käivad Väike-Maarjas koolis ja lasteaias.

Läheduses on Müüriku krossirada, mille müra eest neid maja ostes hoiatati, aga tegelikult pole need kartused tõeks osutunud. See-eest naudivad nad looduslähedast elu mugavas kauguses Väike-Maarjast.

Katrin vanaema oli Rakvere legendaarses õmblusvabrikus Virulases meister ja nii kasvas ka lapse-laps õmblus-masinate keskel. Ema pidi tööõl käima ja palju veetis Katrin aega just vanaemaga, kes õmbles töö ja õmbles kodus. Nii polegi midagi imestada, et Katrin juba lapse-na sama teed läks. Tüdrukule osteti plastmassist õmblusmasin, ta lõikas kardinad katki ja meisterdas. Loogilise jätkuna omandas ta Tallinna Tehnikakõrgkoolis rõivaste tehnilise disaini ja tehnoloogia eriala.

Täna tulevad Katrini käte alt rahvariided, mille osas teeb ta koostööd Viru käsitöösalongiga. Samuti valmivad Müürikul ime-lised pulmakleidid ja lõpukleidid.

„Kui vaja ja võimalik, teeks ma kõike. Aga olen aru saanud, et ei ole siiski võimalik teha

samaaegselt diivanikatet ja pulmakleit, mingi suund tuleb valida ja sellele spetsialiseeruda,“ rääkis Katrin. Tema looming sõltub hooaegadest. Lõpetamiste ajal valmivad lõpukleidid, pulmahooajal pulmakleidid. Palju tellimusi tuleb rahvariiete tegemiseks muidugi laulu- ja tantsupeole eelneval aastal.

Viimasel ajal on Katrin avastanud fitness-sportlaste maailma. Neile õmbleb ta lavariideid – bikiine, mono-kiine, kleite, meeste-le pükse (väikseid ujumispükste laadseid pükse esine-

miseks).

Võistlusriideid, kleite vahetatakse ja antakse edasi, kuid bikiinid peavad olema väga täpselt konkreetsele inimesele tehtud. Mõned kleidid on ka Katrini enda käes välja rentimiseks.

Kleidi valmistamisel kritseldab ta mingi mõtte paberile, võtab põhimõõdud, lõikab välja ja paneb nõeltega täpselt kliendi keha järgi. Kleite teeb ta mullaži tehnikas ehk teeb valmis tooriku ja hakkab seljas lõiget kujundama.

Tantsuriiete tegemine sai alguse, kui Katrin esteetika- ja tantsukoolis tantsis ning oma rühmale ise koostööd õmbles. Seejärel tuli ka teine tantsukool temalt riideid tellima, siis kolmas jne. Näiteks Rakveres Amici tantsijate talvekontserdil on ta nüüd alati õmblusmasinaga kohal, et teha kiirelt vajalikke parandusi. Vastutus on suur.

Hiljuti jõudsid temani ühe laulja tantsutüdrukud, nii et lähiajal valmivad ka neile uued esinemisriided.

Tallinnas oleks turg muidugi laiem. Katrin Pikki töö käib siiski suusõnalise reklaami põhjal. Muud reklaami ta ei tee, muidu enam üksi ei jõuaks.

Kui Katrinil on aega, saab ta muidu-

gi teha ka parandustöid, pükse lühemaks või kas või kardinaid. Omanäolised peokleidid tekitavad temas siiski kõige enam hasarti, et „mis seekord välja tuleb?“

Maikuisse lehe ilmunise ajal tuleb öelda, et lähitulevikus lõpukleite tänavuseks hooajaks enam valmis ei jõuaks, kuid kui kellelgi on suve lõpus pulmad tulemas, siis selle kleidi saaks Katrin valmis küll. Nii pulmakleidi kui võistlusriietuse tegemiseks kulub kuu aega, mille sisse mahuvad ka proovid. Juunis ootavad tõenäoliselt ees SOS laulu-tantsupeolised.

Mida selles ametis läbilöömine nõuab?

„Pead võtma suuna, ennast arendama, olema kursis trendidega. Tööd, mis Sulle ei meeldi, seda Sa teha ei suuda. Kindlasti peab viitsima mitu tundi harutada, kui midagi on valesti tehtud. Või mitu tundi triikima, kui on vaja terve rühma esinemisriided valmis saada,“ jutustas Katrin.

Kõige rohkem meeldib talle oma töös vaheldusrikkus. Lõpukleidid, pulmariided, lavariided – need tulevad kõik omanäoliselt.

Kindlasti on sellises loomingu- ja tegevuses ka keerulisi hetki, mis rivist välja löövad. „Näiteks ühel korral hakkasime pulmakleit tege- ma ja pärast esimest proovi saatis klient sõnumi, kus ütles, et on terve õhtu kodus nutnud, sest talle üldse ei meeldinud. Aga see oli ju kõigest esimene toorik! Lõpptulemus oli tema jaoks siiski väga ilus, ta jäi üllirahule ja see on vist jäänud ka minu loodetest lemmik pulmakleidiks – pika sabaga, kristalle täis, väga omanäoline. Mul on olnud siiski ka paar juhust, kui klient on tellinud ürituseks kleidi ja on tulemust väga kiitnud, aga kuskilt tuleb pilte vaadates välja, et ta seda südnumusel ei kandnudki.“

Materjale tellib Katrin nii Eestist kui välismaalt, aga

Katrinil loodud bodyfitness bikiinid, millele liimis ta kivikesi peale 5 päeva. Foto: Artjom Fraiman

Katrinil loodud pulmakleit. Mõnikord peitub lihtsuses võlu. Foto: Hanna Milva

hinnavahe on juba nii suureks läinud, et viimasel ajal rohkem teistest riikidest. Rõivastele kleebitavad kivikesed tulevad ainult välismaalt – Leedust, Prantsusmaalt, Taist.

Õmblustööd valmivad praegu tema enda kodus, kus renoveeritud hoovimaja on juba töötoana kasutusel, kuid kohandamisel kliendisõbralikuks salongiks. Lähiajal läheb tavaline triikraud kindlasti

vahetamisele ja tuleb auruga triikimisseade, mis ka kuivatab. Aga eakas õmblusmasin on parim ja seda pole plaanis ilma tungiva vajaduseta vahetada. Kindlasti on midagi ka koolitustel juurde õppida, nii on järgmisena kavas pesu valmistamise koolitus, et omandada uusi nippe fitness-riiete tegemiseks. Nagu ettevõttes ikka, on alati tulevikuks plaane ja ideid.

Teekond laia maailma algas Kiltsi jaamast

Äsja loetud pealkiri on lühendus kunagise väikemaarjalase Ants Kivistu sissekandest näituse „Vana aja Kiltsi“ külalisraamatus: „Mäletan oma kauge- getest lapsepõlveaastatest, et teekond Laia Maailma algas ikka Kiltsi jaamast.“ Kui siia lisada veel Ivo Linna vaksalilaulu read „.. millest kord astusin maailma õnne tabama“, siis küllap on see nõnda teistegi Kiltsi kandi elanike mälestustes ja seda juba 1876. aastast peale.

MADIS MICHELSON

Tänavu 6. märtsil lükati laiali viimane mullavaal vana vaksali asemel ja jällegi on siin rohumaa. Üks 149-aastane ajaring on täis saanud, jaamahoone on kadunud kaduvikku. Juubelit, 150 aastat raudteed Kiltsis, saab seega murul külitades tähistada.

Viimati sai rahvas jaamahoonesse juubeldama ja uudistama 2016. aastal. Kellel huvi, võib ajaloolisi ülevaateid jaamast lugeda sama aasta 7. septembri Virumaa Teatajast ning tolla-

sest septembrikuisest valla Infolehest. Videosid juubeli ja lammutamise kohta leiab YouTube'ist otsisõnaga „Kiltsi jaam 140“ ning „Demolition of Kiltsi“. Viimases on 8 päeva kestnud lammutustööd kiirkaadrisse surutud, 11 minutit ja hoonet enam pole.

Jaamahoone kui Kiltsi aleviku esimene ehitist oli asulale justkui emapuuk, mille juurde ülejäänud hooned aegupidi lisandusid. Päris jäljetult vana vaksal siiski maamunalt kadunud pole. Juba aastaid on Väike-Maarja taluturul saanud näha Ja-

nis Tobrelutsu päästetud ja Sven Kesleri hoolega renoveeritud jaama einelaua marmorplaadiga letti. Tänu selle hea mõtte eest kuulub Marju Metsmanile. Paar aastat tagasi õnnestus Haapsalu raudteemuuseumile üle anda üht-teist jaamaga seotut, sh Ahto Saarepera vahendusel vaksali kakskeelne nimesilt. Lammutustööde käigus lisandus säilitamisväärset tänavugi. Nende talletamiseks ulatasid hooliva abikäe Allan Martsepp, Margus ja Jens Arulaan, Siiret Stoltzen, Jaanus Mätas ning Ahto Saarepera. Va-

jalike nõuannetega panid öla alla Kadri Lepik ja Ekke Võhandu.

Säästetud sai ootesaali kaks kolme meetri kõrgust ust koos ilustiustudega, üks osaliselt algsete klaasidega aken, üsna suur tükk kiviparketti ja veel üht-teist. Olulisim leidudest oli vundamendist leitud 1,5 meetri pikkune jupp relssi aastarvuga 1875, niisiis jaama ehitamise algusaastast. Hea tahtmise korral annab sel- lest kujundada jaamahoone asukohale mälestustaiese. Kiltsi relss on raudteemuuseumi omast kolm aastat va-

nem, asi seegi.

Viie laetala õnnestus saada sobivad jupid puidu vanuse määramiseks aastarõngaste abil. Tartu Ülikooli dendrokronoloogialaboris selgus, et proovitükkidest vanim puu oli kasvama hakanud 1731. aastal, laias laastus 12 inimpõlve ehk ligi 300 aastat tagasi. Järelikult laulsid Kiltsi laulumemmed vaksalihoone viimasel juubelil õigustatult „.. vana Kiltsi jaam kaugeid aegu teab“.

Algatusrühmal on plaanis korraldada jaamahoone mälestusüritust: teemako-

hane meeleolumuusika, pil-

dinäitus, põgus pilk ajalukku, sõnavõtted ja mälestuste heietamine. Kuuldavasti olla neidki, kes oma esimese suudluse saanud just jaamahoone man, oli see ju läbi aegade Kiltsi noorte kogunemiskohaks. Suve lõpuks pidi lammutatama kaks viimastki vana jaamaga seotud ehitist, nii nõukaaegne jaamahoone kui ka tsaariaegse veetorni vee- res olnud saun. Plats saab puhtaks ja elu läheb edasi, lausa 160 km/tunnis, uute rongide tuules, ikka Kiltsi jaamast, ikka laia maailma, õnne tabama.

**JALUTUSKÄIK
VÄIKE-MAARJA „ALL“**
5. juunil kell 21

Piilume salapäraseksse kohtadesse,
kuhu sa ilmselt muidu ei satuks!

Kogunemine Väike-Maarja vana kalmistu juures
algklasside maja taga, Tamsalu mnt 1 kõrval

RETKE JUHIB EDGAR TAMMUS
Võta kaasa taskulamp või pealamp

**KESTVUS 2 TUNDI
TASUTA**

Info telefonil 326 1625
kultuur.v-maarja.ee
www.v-maarja.ee

**6. juunil kell 19
TEATRIÕHTU KILTSI
RAHVAMAJAS**

Simuna Priitahtlike
Pritsimeeste näitering
„Vesi Peale“ Õ. Lainesaa-
re töestisündinud lool põhinev
näidend

PÄRANDUS
Lavastaja Maie Rand

Rakke Rahwa Teater
O. Lutsu aegumatu komöödia

**ONU PAREMAD
PÄEVAD**

Lavastaja Ada Väärt

Avatud kohvik Route 22

**VÄIKE-MAARJA VALLA
KULTUURIPUU
KOHTUMINE**

**Väike-Maarja muuseumis
7. juunil kell 14–16**

Külas on Väike-Maarja vallast
pärit muusikud
Ivo Etti ja Taavi Orro

kultuur.v-maarja.ee www.v-maarja.ee

**XXXVI
PANDIVERE PÄEVAD**
5.–8. juunil 2025 ISEOMA PANDIVERE

5. juuni kell 21.00 jalutuskäik Väike-Maarja „all“
6. juuni kell 19.00 Kiltsi rahvamajas teatriõhtu
Simuna Priitahtlike Pritsimeeste näitering Vesi Peale
Õ. Lainesaa- „Pärandsus“,
Rakke Rahwa Teater O. Lutsu „Onu paremad päevad“
8. juuni kell 11.00 laste kergejõustiku mitmevõistlus Väike-Maarja staadionil

7. juunil Väike-Maarjas
9.00–15.00 LAAT
10.00 päeva avamine laadaplatsil
10.30 lasteetendus „Illusioon“,
mustkunstnik Fred-Erik Johanson
11.30 RONGKÄIK
12.00–13.00 kontsert „Iseoma Pandivere“
16.00 Väike-Maarja seltsimajas
näiteringi etendus „Armastus –
looduse kingitus“
Päeva juhhib Tiia Paist

LIIVI PARGIS
11–15 lastealal sõidutavad Vaasi hobutalu
hobused, batuut, näomaalingud, töötoad;
raamatukogu müüb raamatuid;
muuseumis kultuuripuu kohtumine;
mudelihall

KESKVÄLIAKUL
noortekeskuse tegevused;
SÄNKI GRAFFITI töötuba;
HIP-HOP töötuba;
minipannkoogid ja
tänavatoidubuss

TIIKIDE ÄÄRES
10–14 Simuna Vabatahtlik
Tuletõrjeselts;
motomehed
9–11.30 avatud lasketiir

MUSTKUNSTITEATER
BASED ON REAL LIFE, SPOKESTORY ON VOYAGE

TULE, KAUPLE, OSTA, NAUDI!

**XXXVI
PANDIVERE PÄEVAD**
8. juunil 2025 VÄIKE-MAARJA STAADIONIL

**KERGEJÕUSTIKU
MITMEVÕISTLUS
LASTELE**

9.45–10.50 registreerimine
11.00 alade algus
12.45 orienteeruv
autasustamine

KAVAS:
Vormeljoos (kõigile)
Kaugushüpe (kõigile)
Vilepalli vise (kõigile)
Ristikeks (2016–2019)

Vanuseklassid:
2020 ja nooremad
2018–2019
2016–2017

**Parimatele
auhindad!**

TULE JA VÕTA SÕBER KA KAASA!

www.v-maarja.ee
www.sport.v-maarja.ee
FB: Väike-Maarja
spordihoone

**PANDIVERE PÄEVAD
MEIE VALLA RAAMATUKOGUDES**

**Väike-Maarja
raamatukogu** Reedel, 06.06 kell 13 loetakse ette Indrek Hirve luulet - haara kaasa ka oma käsitöö, mille tegemist samal ajal nautida.
Näitus „Kodukandi lood“

**Rakke
raamatukogu** Teisipäeval, 03.06 kell 15 esitleb Ella Viik oma raamatut „Eestimaa veetorn: Pandivere kõrgustik“. Luulekonkursi „Minu Pandivere“ parimate tööde esitlemine.
Näitus „Lood, mis kujundasid Pandivere“

**Simuna
raamatukogu** Neljapäeval, 05.06 kell 15 toimub loeng teemal „Vesi“ ja viktoriin „Pandivere veed“. Näitus „Pandivere kõrgustike vetest: jõed, allikad, järved“

**Kiltsi
raamatukogu** Teisipäeval, 03.06 kell 14.30 loetakse ette meie kandi luuletajate luulet.
Näitus „Meie Kiltsi piirkond“

**Triigi
raamatukogu** Kolmapäeval, 04.06 pealelõunasel ajal loetakse ette Erich Meerja luuletusi.

7. juunil toimub Pandivere päevade laadal kell 9–14 raamatukogust maha kantud raamatute müük ja kell 10–11 toimub töötuba, kus juhendatakse vanadest raamatutest lilli meisterdama.

Fotod: Sandra Urvak, MTÜ Rahvarõivas (rahvaroivad.ee)

A woman is standing in front of a rustic wooden wall. She is wearing a traditional Russian folk costume. Her headpiece is a brown, rounded cap with a white band. Her blouse is white with long, puffed sleeves and a wide, dark, embroidered band across the chest. She is wearing a long, bright blue skirt with a wide, multi-colored striped hem. She is also wearing dark boots. The background is a weathered wooden wall, and the ground is grass.

A woman is standing in a forest, wearing a traditional Romanian folk costume. She is wearing a white blouse with a wide, patterned collar and a wide, patterned belt. She is also wearing a long, light green skirt with a wide, patterned hem. She is holding a large, patterned shawl or scarf over her shoulders. She is wearing a white headscarf with a patterned band. The background shows a forest with trees and green foliage.

A woman is standing outdoors in a natural setting, wearing a traditional Norwegian folk costume. She is wearing a white long-sleeved blouse with a wide, colorful embroidered band across the chest. Below the blouse is a blue skirt with a red and white striped apron. She is also wearing a dark blue headscarf with a red ribbon and a necklace. The background shows a large tree trunk and some greenery.

[illegible]

Aprillikuu oli Simuna koolis tõine ja tõsine

Saigi läbi see aprillikuu. Naljategemiseks jäi aega paraku väheks, sest tegeleda tuli tõsiste asjadega. Kõige tõsisem väljakutse on muidugi hetkel õppeperioodi virvarris toimuvad põhikooli lõpueksamid. Võime teha head nägu ja öelda, et küll on vahva, aga minu arvates ei saa sel aastal noored üheksaklassilist haridust, vaid ainult 8,5! Aga ei ole hullu! Minuvanused ja veidi vanemad/nooremad said omal ajal kaheksaklassilise põhihariduse. Nii et ei ole hullu midagi. Esimesel aastal on raske, järgmisel juba harjume ja kolmandal aastal imestame, kuidas üldse teisiti sai.

KAJA PÖLDMAA
Simuna kooli direktor

8. aprillil toimus Rakke koolis järjekordne Väike-Maarja valla koolide PlayBack. See on nii tore üritus. Juba teist aastat on mul au olla žüriis ja sealt seda vahvat üritust jälgida. On suurepärase, millise õhinaga nii õpetajad kui õpilased esinemist võtavad. Sel aastal oli esinemiste tase veidi kõrgem kui eelmisel aastal. Ja nagu ma ka eelmisel aastal pidin tõdema, et ei noorus ega noored pole hukas ja koolmeisteri amet on üks väärt amet. Selliseid elamusid ikka ükski teine töökoht pakkuda ei saa. Meie kooli 5. klass saavutas oma vanusegrupis I koha ja 8. klass II koha. Väga hästi esinesid ka kuuendikud ja lustlikud õpetajad. Meie õhtujuhid Heleri ja Aliise andsid samuti endast parima. Järgmisel aastal peame tõenäoliselt ise selle suurejoonelise ürituse läbi viima ja ei tahaks ju sugugi eelkäijatele alla jääda.

9. aprillil toimus 3.–5. klasside inglise keele etluskonkurss Rakvere eragümnaasiumis. Simuna kooli esindasid Taavi Kiitsak 3. klassist ja Anne-Mary Ahlberg 4. klassist. Oli tore päev täis inglise keelt. Õpilasi juhendas õpetaja Rhea Sillaste.

Rannu kooli korraldatud 3.–9. klassi õpilastele mõeldud vabariiklik omaloominguline luulekonkurss „Meie

Simuna kooli tehnikahuvilised noored. Foto: Jaana Palmisto

Eestimaa“ toimus 6.–23. jaanuarini 2025. Konkursi alateemaks oli „Eesti kirjandus“ ning luulevormiks makarooniline luule. Konkursist võtsid osa 48 kooli õpilased. Konkursile laekus 248 luuletust, millest nõuetele vastasid 129. Simuna koolist osales konkursil 9. klass. III koha saavutas Merili Pärn ja IV koha Merit Nõmmiste. Elagu üheksandikud! Õpilasi juhendas õp Siiri Kanarbik. Tulemused ja auhinnad saabusid aprillikuus.

Kuna meie õpilased ja õpetajad on kangesti ettevõtlikud, ei jäta nad ühtegi võimalust kasutamata, kus aga midagi ette võtta saab. Rakvere teatris mängitakse etendust „Presidendi luskas vastuvõtt ulakatele lastele“. Selle tarbeks valmistasid 5. ja 6. klassi õpilased Armand, Kevin, Maigrit,

Mia, Daniel, Sten-Eric, Mia Anette, Heidi, Kertu, Melissa, Karl, Merilin ja Berit aprillis aurahasid, mida siis etenduse ajal hästi käituvatele lastele jagatakse. Õpilasi juhendas õpetaja Siiri Kanarbik.

13. aprillil tähistati Kärude endises koolimajas Juhan Kuke sünniaastapäeva. Lilled asetamisele endise riigimehe sünnikohta järgnes koosviibimine, kus Simuna ja Rakke kooli õpilased esinesid laulude, luuletuste ja ettekandega ning Juhan Kuke elust ja tegemistest rääkis tuntud ajaloolane Külli Arjakas. Minu jaoks oli see kohtumine väga nostalgiline, sest Külli Arjakas oli minu ajalooõpetaja, kui käisin J. Köleri nimelises Viljandi IV keskkoolis. Õpetaja jutt oli endiselt haarav, tema kõnlemise viis ja hääletoon ikka täpselt samad kui neliküm-

mend aastat tagasi. On hea, et tänapäeva kiiresti muutuv asjas on mingid asjad siiski veel, mis jäävad...

16. aprillil oli Simuna koolis tegus päev. Nimelt toimus koolis töötavatele inimestele esmaabikoolitus. Meie endine õpilane Signe tuli oma vanasse armsasse kooli, et õpetada õpetajaid esmaabi andma. Tuletasime meelde, kuidas inimest elustada, verejooksu peatada, mines-tanut aidata, kuidas käituda šokiseisundis inimesega jpm.

22. aprillil tegid üheksandikud oma esimest lõpueksamit. Ja õhtul toimus Väike-Maarjas Georg Lurichi 149. sünniaastapäeva-le pühendatud teatejooks, kus osales ka Simuna kooli esindus.

3. klass tõi teatejooksult koju oma vanuserühma II koha. Kõndijatena esindasid meie kooli 6. klassist Mia-Anette Ainsar, 7. klassist Janne Kraav, Lenna Kozlovski, Markus Lainemaa ja Hendri Sock ning õpetajatest Rhea Sillaste ja Jaana Palmisto.

Samal päeval käis 2. klass Rakveres vaatamas Endla teatri etendust „Ükskord ühes paigas“. Lustlik etendus meeldis, sest näitlejad palusid lastel aeg-ajalt hääletada, kuidas etendus edasi kulgeb ja sai palju nalja. Jalutati ka Vallimäel ja külastati Rakvere galeriis näitust.

25. aprillil käis meil külas

Heino Seljamaa oma kohvriteatriga. Lapsed said osa vahvast etendusest „Lotte“.

Samal päeval käisime liikumise õpetaja Anna-Liisaga Rakvere reaalkoolis Liikuma kutsuva kooli kogemusseminaril. Oli väga hästi korraldatud üritus ja saime kaasa mõne hea idee, kuidas siis ikkagi Simuna lool liikuma kutsuva kooli poole liikuma hakkab. See saab olema ilmselt üks vaevarikas teekond, sest ikka on meil lapsevanemaid, kes üritavad oma lapsed autoga otse fuajeeuksest sisse sõidutada. Minul keerleb peas üks kangesti „lapsevanulik“ idee – koolibuss võiks õpilased meie igati väärkas ja ilusas bussijaamas maha panna. Lapsed tuleksid sealt kenasti üle ülekäiguraja ja mööda kergliiklusteed ning nii umbes 350 meetri pärast oleksidki nad koolimajas.

29. ja 30. aprillil oli Simuna kooli tehnikahuvilistel võimalus vaadelda sõiduautotehnikute pädevusvõistlust Kehalas. Õpilased said kätte valgeks ka päris võistluses olnud teooriaülesandeid lahendades. Võimalus oli vaadelda võistluse erinevaid etappe – auto ostueelset ülevaatust, vigursõitu, sprinti, sillastendi jne. Võimalus oli oma silmaga näha ka Ott Tänaku kunagist WRC autot. Lisaks olid näitusel uu-nikum BMW, ralli veokas ja meie kooli vilistlase Joonas Palmisto rallikas. Võistlustel

liikus ringi ka meie kooli autospordihuviliste juba tuttav Vampiiraja.

Ürituse eesmärk oli populariseerida autotehnikavaldkonda ja kutseharidust ning pakkuda noortele inspireerivat kogemust.

Samal päeval toimus Lääne-Virumaa noorte murdmaajooksu meistrivõistlus, kus meie kooli õpilased saavutasid järgmised kohad: 1. koht Teele Kiitsak, 2. koht Taavi Kiitsak, 3. koht Karmen Nõmmiste ja 5. koht Marie Kull. Kooli esindasid veel Eliise Hiitamm, Kirke Tsvetkov, Diandra Tälli, Sandra Niit, Adeele Viiksaar, Kaspar Loorits, Maris Hinnio, Mia Liiseth Toots, Jakob Princken ja Kertu Kaasik.

2024/25. õppeaastal osales Simuna kool e-testidel ja e-katseksamitel. Kingiks saime tänumärgise, mis sümboliseerib meie kooli avatust uuendustele ja valmisolekut panustada Eesti hariduse tulevikku.

Kuigi Haridus- ja teadusministeeriumist tuleb uuendusi (mille headuses õpetajad ja koolijuhid sugugi veendunud pole) nagu Vändrast saelaudu, olen siiski seda meelt, et kõik läheb mööda. Ehk taltub ükskord ka ministri ja ametnike õhin ning saame ikka loota koolijuhtide ja veel alles jäänud õpetajate kainele mõistusele ja eestlasi sajandeid vee peal hoidnud talupojatarkusele.

Väike-Maarja keskvaljakule, Lurichi monumendi juurde kogunesid võistlejad sündmuse algul ühiselt soojendust tegema. Foto: Helina Lükk

Georg Lurichi sünnipäeval joosti suurmehe auks

22. aprillil toimus Väike-Maarjas järjekordne Lurichi jooks, mis tähistas rammumehe 149. sünnipäeva. Just sellel kuupäeval on legendaarse eestlase Georg Lurichi sünnipäev. Võistlust korraldasid Väike-Maarja gümnaasium ja Väike-Maarja vald. Sel aastal võtsid jooksust osa 26 võistkonda ja 30 kõndijat. Lurichi jooks pakub igal aastal palju emotsioone, nii ka sel korral. Küsides osalejate käest nende mõtteid, ütles üks võistleja, et tundes on väga head ja selline tunne valitseb, nagu tuleks võit koju. Oli ka neid, kellel ikka enne jooksu oli väga suur närv sees, kuid joostes see ununes. Kõige väiksemad

võistlejad olid lasteaiast, sellest vanuseklassis võitis Põrnikate rühm, 1. klasside arvestuses saavutas esimese kohta 1.b klass, 2.–3. klasside arvestuses 3.b klass. 4.–5. klassidest, kes jooksid juba pikemat distantsi, tulid esimesena lõppu 5.b klassi jooksjad. 6.–7. klasside arvestuses oli esimene 7. klass, 8.–9. klassidest võidutses 8.b ja 10.–12. klassidest saavutas esimese kohta 11. klass. Täiskasvanutest sai esimese kohta Päästekolledž ning üldvõit ja rändkarikas läksid 11. klassile.

MIHKEL ILVES
Väike-Maarja gümnaasiumi 11. klassi õpilane

Rakke koolis toimus vabariiklik GLOBE kevadlaager

10.–11. aprillini toimus Rakke koolis GLOBE kevadlaager. Lisaks Rakke kooli lastele osalesid laagris õpilased Paldiskist, Rāpinast, Narvast ja Kääpast.

MALLE LEPP
Rakke kooli loodusajanduse õpetaja

Laagri avas Rakke kooli direktor Külli Võsu. Pärast avasõnu oli aeg üksteisega tutvavaks saada, mängisime erinevaid tutvumismänge.

Õhtupoolikul asusid laagrilised tutvust tegema Rakke alevikuga. Toimus orienteerumismäng, mis viis laagrilised Rakke kultuuriloolistele radadele. Mängus oli vaja üles leida alevikus olevad mälestustahvlid ja mälestuskivid, ronida Rakke mäe tipus asuvasse vaatetorni.

Pärast õhtusööki oli aeg hakata rühmades tegema videoklippe. Valmisid vahvad õnnitlusklipid GLOBE sünnipäevaks, nimelt 22. aprillil täitus 30 aastat GLOBE tegutsemisest.

Filmiti videosid, mis kutsusid noori suvisele

GLOBE kevadlaager toimus Rakke koolis. Foto: Rakke kool

ekspeditsioonile Jõulümäele ning valmisid vahvad versioonid sellest, mida GLOBE laagrilistele on andnud.

Viimastel õhtutundidel võisteldi teate-

võistlustes, mängiti lauamänge ja õhtustest tegevustest ei puudunud isegi „maffiamäng“.

Reede hommik viis laagris osalejad õppekäigule ettevõttesse Nord-

kalk ja Karinu karjääri. Nordkalkis saime ülevaate ettevõtte tegemistest ning tegime väikese ekskursiooni ettevõtte territooriumil, nähes ettevõtte igapäevast elu.

Sport

Foto: Enno Eilo

Jalgrattahooaeg on alanud

Ratturid on talvläbi usinalt harjutanud ja pärast suusatamisi pidanud ka väikese puhkuse. Nüüd on aeg ka rattaradadel tulemusi teha. Greete Steinburg on küll ratturina eesmärgi-põhised treeningud ja sõidud lõpetanud, aga võistleb täitsa tasemel. Läti rattamaratonide sarjast, Kegumsi etapilt tuli võit. Mairit ja Maris Kaarjärv alustasid hooaega koduses olümpiakrossi karikasarjas Huppa Cup, mille koondarvestuses Mairit võitis ja Maris oli tema järel teisel kohal. Edasi järgnesid võistlused Rootsis, Husqvarna MTB Tour mitme-päevasõidul. Maris küll kahjuks treeningul saadud vigastuse tõttu võistelda ei saanud, aga Mairit saavutas tugevas konkurentsis 11. koha.

Koduse rattamaratonide hooaja avas Bosch Eesti Maastikurattasarja esimene etapp, 25. Mulgi Rattamaraton ja sealt toodi naiste esikuukust lausa kolm kohta valda – Greete Steinburg 2. koht, Mairit Kaarjärv 4. koht ja Maris Kaarjärv 6. koht. Vanuseklassidest pääsesid veel poodiumile Maris Kaarjärv ja Merit Nõmmiste. Tüdrukute võistkond saavutas võidu ja naiskond kolmanda koha. Meestest oli valla parimana Murla Teami esindav Kalle Piirioja väga tugeval 25. kohal.

Jalgrattahooaeg on hoogsalt käima läinud ja rõõm on näha, et väga palju rattasõbrad kogu vallast on leidnud tee ka võistlustele. Siinkohal tahaksingi julgustada kõiki rattasõpru osalema ka rattavõistlustel, sest maratonid ja rahvasõidud ei tähenda ainult meeletut kihutamist ja tulemuse olulisust, põhiline on ikka lust rattasõidust ja sinna juurde väike pingutus parema enesetunde nimel. Meil omal vallaski ja lisaks lähiumbruses toimub mitmeid jalgrattasõite, mis kõik on läbitavad ka tavaharrastajale. Valitud õige distants ja tempo tagavad kindlasti rõõmu rattasõidust!

ENNO EILO

Foto: Enno Eilo

Rakke linnamäe staadioni ilme muutub

Rakke linnamäe staadionile saavad peagi üles uued jalgpallivärvad mõõtmetega 3x2m. Hetkel ootame ohutuseks värvate kinnitusankruid. Seni kasutusel olnud täismõõtmes värvad ilmselt tänava kasutusse ei lähe ja proovime taastada väravaesise muru. Sobivate ilmadega tuleb staadionile pallikast, millest võib laenutada mänguvahendeid. Palume peale pallide ja mänguvahendite kasutamist need ilusti kasti tagastada, et järgmistel mängijatel oleks neid hea kasutada.

ENNO EILO

Rakke lasteaed Leevike sai 50aastaseks

Rakke lasteaed Leevike on alguse saanud juba 1960. aastal, kui kunagise Sopi talu helilooja Ferdinand Mühlhauseni elumajas avati lastepäevakodu 25 lapsele. Esimeseks juhatajaks oli Virve Traks. Ajapikku jäi maja kitsaks ja vaja oli suuremat ning asjakohasemat. Nii valmis 29. aprillil 1975 piirkonna ettevõtete rahastamisel 140-kohaline, selle aja kohta väga kaasaegne lasteiaahoone aadressil Niidu 2a. Majaehituse rahastajateks olid Pälsoni ja Salla sovhoos ning Rakke Lubjatehas.

MARGE HAREND
õpetaja

Majas oli kuus aiarühma ning oli avatud ka ööruhm. Suur muutusteaasta oli 1992, kui muutus drastiliselt rahvaarv Rakkes ja lasteaeda ähvardas sulgemine. Koondati palju töötajaid. Lasteaed läks kooli alluvusse ja tööle jäi ainult kaks liitrühma. Aastast 2000 sai lasteaiaast taas iseseisev asutus, kus töötas kolm rühma. 2017. aastast oleme Väike-Maarja allasutus, kus töötab neli rühma: kolm aiarühma ning sobitusrühm erivajadustega lastele. Selle aja jooksul on töötanud meie majas väga palju töötajaid, kes on püüdnud Rakke piirkonna perede laste toetamise oma jõu ja nõuga. Viiekümne aasta jooksul on meie lasteaiast alustanud kooliteed 848 last.

Tänapäeval töötab meie majas õpetaja Eha, kes alustas Niidu tänava maja valmimisel noore õpetajana oma töökarjääri. Eha on 50 aastat mitmele põlvkonnale oma teadmisi jaganud. Samuti on majas praegu õpetajatena või abiõpetajatena tööle endised kasvandikud.

Mõned meenutused möödunud aja ja muutuste kohta meie õpetajatelt.

Eha jagas oma rühmas olnud laste meenutusi:

„Lasteaias saime tunda end tõeliste daamide-na, sest kasvatajad lubasid oma kotsakingadega ringi kõpsutada.“

„Kevadel olid suured veeloigud, meie jaoks nagu meri. Tõnule oli isa valmistanud kalapüügi varustuse, nii ta siis kalastas seal veeloigus. Kõik kadestasid teda. See meeleto kevadvesi oli meile nagu tõeline vabadus. Aga kasvatajad nägid suurt vaeva, et meid sealt eemal hoida.“

Kaja: „Esmalt meenub lasteaiast see, et magamistuba oli reformvoodeid täis ja mänguruumi ei olnud. Praegu on vooditeks narid või sahtlisse lükatavad voodid ning mängimiseks jääb ruumi küllaga. Voolimismaterjalidest meenub külm, määriv ja niiske lõhnaga

Foto: Rakke lasteaed Leevike

Rakke lasteaiaga koos tähistas 50a tööjuubelit õpetaja Eha Sindonen (fotol algusaastatel). Foto: erakogu

savi. Tänapäeval on erinevaid voolimismaterjale, mis ei määri ja on meeldiva lõhnaga.

Lasteaeda tööle asudes oli maja siseviimistlus tume ja kõledavõitu. Aastate jooksul on tehtud erinevaid töid ning nüüdseks on maja valgusküllane.“

Anne: „Alustasin tööd 2018. a avatud sobitusrühmas, kus omandasid õppe- ja kasvatustegevust erivajadustega lapsed. Kuna selline väike rühm oli Väike-Maarja vallas ainuke, käis meie rühmas haridust omandamas lapsi üle terve valla.“

Minu kui õpetaja jaoks oli see suur väljakutse, kuna mul polnud varasemat kokupuudet eriliste lastega. Õnneks oli vald nõus mind koolitama ja sain enesekindlust juurde. Omandasin oskuse jõuda iga lapse ni lähtudes individuaalselt tema võimetest ja vajadusest. Õppisin looma laste ümber keskkonda, mis toetaks neid erinevate tege-

vuste tegemisel.

Kuigi meil kellelgi polnud täit ettekujutust, mida selline väljakutse ühele lasteaiale tähendab, võin tagantjärei öelda, et sellistes olukordades ei tee üksi midagi, väga oluline on koostöö nii kolleegide kui ka lastevanematega. Õnneks vanemad usaldasid meid ja olid meie soovitustega rahul, mis puudutas laste haridustee jätkumist pärast lasteaiast lahkumist.

Selle õppeaastaga meie väikerühma töö lõppeb, sest oleme viimaste aastate jooksul mõistnud, et eriliste laste kokku panemine ei ole alati neile parim. Püüame uuest õppeaastast kõiki lapsi kaasata tavarühmadesse hoolimata nende erilisusest. Ees ootavad uued ja põnevad väljakutsed. Mulle meeldib olla lasteaiatöötaja ja olen väga tänulik, et saan olla osa sellest toredast kollektiivist.“

Irina: „Enda lasteaias käimise ajast on mees kasvatatud, kes pidudel olid

kostüümides. Peod olid alati väga rahvarohked ja pidulikud. Käisin ühe aasta söimerühmas töö ja siis oli meie tööriietuseks kittel, talvel külmal ajal vati-jope ehk puhvaika ja vildid. Mõned aastad tagasi uuesti lasteaeda tööle tulles sain oma endise kasvataja Eha töökaaslaseks. Selle ajaga on muutunud ametinimi – õpetaja. Kui palju erinevaid ja arendavaid õppevahendeid, rühmad rõõmsavärvilised, vabalt on saada erinevaid käsitöövahendeid.“

Küll: „Esmakordselt astusin siit uksest sisse ja asusin tööle 1981. aasta sügisel. Töötasin lasteaias kümme aastat, siis mind koondati. Tagasi tulin tööle 2018. aastal. Muutunud oli palju, kogu maja on saanud värskeks ja rõõmsama ilme.“

Elve: „Tulin Rakkesse esimest korda 2007. aastal uuest renoveeritud ja kaasaegsest Koeru lasteaiast Päikeseratas. Esimene asi, mis mind võlus, oli Rakke lasteaias õueala, selle avarus ja looduslähedus. Lasteaeda sisenedes ehmatas alguses pime ja pikk koridor ning saal meenutas sauna eesruumi, sest oli kaetud laudadega ning põrand oli tumepruun, klaveri juures põrand vajas, mööbel oli tumepruun. Sellest hoolimata oli miski, mis mind siia tööle meelitas. Kümme aastat hiljem uuesti Rakke lasteaeda naastes oli vaatepilt hoopis teine: maja oli saanud soojustuse, ruumid heledates rõõmsates toonides, saalis tehtud remont ja kabinetid kaasajastatud. Muidugi tuleb ette ootamatuid remonttöid, aga lasteaias eluiga on nagu inimestelgi juba sealmaal, et hommikul ärkates an-nab kuskilt midagi aeg-ajalt tunda.“

Sellel aastal saame pida-da suure juubeli veel oma vanas majas ära, seejärel jääme põnevusega ootama uue lasteiaahoone valmimist. Sellega seoses on kõigil kahju, et maha jääb õueala ja nii mõnigi vahva pikaajaline õppevahend, kuid iga muutus esitab väljakutseid ja pakub võimalusi eriliste hetkede ja mälestuste loomiseks.“

Valla koolide playback võistlusel kõlas popp-muusika

8. aprillil toimus Väike-Maarja valla koolide Playback 2025 Rakke koolis.

Tervitusteasteks oli selle aasta Eurovisioonil esitlusele tulev Tommy Cash'i lugu „Espresso Macchiato“ Rakke kooli 5. klassi tüdrukute Nele-Liis Kirsipuu, Keona Gritt Tilk ja Grete Randkivi poolt. Sellele järgnesid Väi-

ke-Maarja, Simuna ja Rakke kooli õpetajate meeleolukad etteasted.

Playbackil oli kolm kategooriat ja igas kategoorias anti välja kolm esikohta. Kokku oli võistlustules 15 omamäolist ja ägedat etteastet.

I kategooriat (3.–5. kl) juhatasid Rakke koolist Ketrin Poolma ja Anabel Mattisen.

I koht – Verka Serdutchka

– Dancing Lasha Tumbai (Simuna kool, 5. kl)

II koht – Spice Girls – Wannabe (Rakke kool, 5. kl)

III koht – Joost Klein – Europapa (Väike-Maarja gümnaasium, 5.b kl)

Eripreemia – Abba – Mamma mia (Väike-Maarja gümnaasium, 4.a kl)

II kategooriat (6.–8. kl) juhatasid Väike-Maarja

gümnaasiumi õpilased Kaur Rander Kaljuvee ja Marten Klement.

I koht – Popurrii: „Kaelakee hääl“, „Everybody“, „Verona“, „Goodbye to Yesterday“ (Väike-Maarja gümnaasium, 6.b kl)

II koht – Little Big – Uno Russia (Simuna kool, 8. kl)

III koht – Luis Fonsi, Desposito (Väike-Maarja güm-

naasium, 7. kl)

III kategooriat (6.–12. kl) juhatasid Simuna kooli õpilased Aliise Kull ja Heleri Pent.

I koht – Tommy Cash – Espresso Macchiato (Väike-Maarja gümnaasium, 10. ja 11. kl)

II koht – PSY – Gentleman + Daddy (Väike-Maarja gümnaasium, 12. kl)

III koht – Ursula – Tiffer (Rakke kool, 6. ja 9. kl)

Hea tuju eripreemia – Popurrii: „Laul hommikvõimlemisest 1996“, „Kutse tantsule“, „Atmosfäär“ (Väike-Maarja gümnaasium, 9.a kl)

GERDA SILLASTE

Rakke kooli huvijuht

50 aastat lasteaiaõpetajana töötanud Eha Sind

Rakke lasteaed Leevi-ke tähistas 50. tööaastat koos õpetaja Eha Sindoneniga.

HEILI TAMMUS
toimetaja

Nimelt täitus 1. aprillil Ehal 50 tööaastat. Eha ütles ise, et on Rakkesse siserändaja, pärit Jõgevamaalt Kuremaalt. Ta lõpetas 1975. aastal Tallinna Pedagoogilise kooli. Töökohta valides otsis ta kohta, kust oleks hea koju Kuremaale liikuda. See, et Rakkes oli hea rongiliiklus ja üks koolikaaslane rääkis, et siin avatakse uus lasteaed, saidki otsustavaks. Rakkesse võttis ta suunamise.

Tõele au andes on tema elus see pedagoogiliin ja kutsumus alati olnud. Juba Eha tädi oli mõisaproua laste hoidja. Kodus hoidis Eha 13-14aastaselt naabrite last, hiljem töötas koolivaheae-gadel Kuremaa lasteaias. 8. klassis küsiti õpilastelt, kes mida soovib õppima minna ja tüdruku pilgu alla jäi brošüür, milles lasteaiakasvatamiseks õppimise võimalusi tutvustati. Vähe oli sellisest

Lasteaed ja õpetaja Eha on käinud 50 aastat ühte jalga. Foto: Heili Tammus

elukutsest tol ajal juttu, aga ema uuris juurde. Eha kutsumus ja soov olid selgeks saanud. Rakkes Lille tänaval oli varem ka lasteaed, kuid aastal 1975 avati uus maja. Vahepeal jõudis Kuremaa lasteaia juhataja Tallinna Pedagoogilist kooli lõpetavat Eha ka kodukoha lasteaeda kutsuda, aga suunamine oli siia juba võetud, nii jõudiski Eha Rakke lasteaeda.

Juba 1976. aastal leidis ta Rakkest endale ka abikaasa. Lasteaias oli tol ajal tööl kolm noort naist, kes kõik rajasid oma pered Rakkes. Täna on Eha peres neli last ja seitse lapselast. Lap-

selastele meeldib väga Rakkes käia.

Lasteaedades oli karm aeg
Algusaastad olid Eha sõnul ikka päris rasked: „Alustasime nukuriie ja nukunurgas olevate voodiriie õmblemisega. Rühmas tuli kõigepealt hakata valmistama õp-
pevahendeid, kasutades koolis omandatud teadmisi ning kaasavõetud materjale. Pärast tööpäeva tegime aga õppevahendeid järgmiseks päevaks kodus edasi.

Ja lastele meisterdamiseks silmad! Selleks pandi tabletilehele tableti auku pipratera pupilliks.“ Täna-

päeval on ju firmad, kes selliseid asju toodavad.

Lapsed olid muidugi ka tol ajal krutseid täis ning panid õpetajaid proovile.

Algul olid lasteaias õppepäevased rühmad. See oli Eha sõnul karm aeg. Näiteks saabusid lapsed Sallast esmaspäeva hommikuti bussiga ja lahkusid reede õhtul, saatjaks kasvataja. Lapsevanemad töötasid farmides ja läksid tööle hommikul kella 6-ks, nii et keegi last hommikuti lasteaeda tuua poleks saanud.

Eha meenutas, et hoiatavate laste jaoks oli nädal aega lasteaias elamine keeruline ning kasvatajalgi oli hingeliselt raske. Väiksed lapsed tulid kompsudega nädalaks lasteaeda, kolmapäeviti vahetati riideid. Ka kolmeaastased püüsid ise oma riie nööpe lahti-kinni. Õhtuti vaadati lasteaias koos televiisorit ja püüti olemist võimalikult heaks teha. Aga lastel jäi siiski puudu lapsevanema soojus, kallistused ja paid, seda kasvataja asendada ei suutnud. Lapsed teadsid täpselt mitu ööd magasid ja iga magatud öö järel langetati üks näpp. Sellel ajal töötas kasvataja õhtul kella 21-ni ja töö juures olid kaa-

sas ka oma lapsed, kes õhtul vankris juba unnevajununa koju viidi.

Õörühmad kadusid 1986. aastal. Farmid olid hakanud töökohti koondama ning öölapsi oli selleks ajaks juba vähemaks jäänud.

Koolitused on võimalus jagada kogemusi

Eha on pidanud oluliseks koolitusi, mida on olnud palju. Need on võimaluseks kohtuda teiste kasvatajatega, jagada kogemusi ja ideid. Et ennast arendada, ei saa jääda ühele pulgale, on ta veendunud.

Nõukogude ajal oli samuti koolitusi, aga sinna koondati nii palju töötajaid ühte saali kuulama, et need ei pakkunud tegelikult midagi. Mikrofone polnud, tagaritta ei olnud midagi kuulda. Koolitustel on oluline ikka vahetu suhtlus.

Vahepeal oli tingimus 350 akadeemilist tundi täis saada, et lasteaiaõpetajana edasi töötada. Nii läks Eha Hea alguse koolitusele, pärast seda hakati sealt kutseid saatma juba järgmistele õpingutele.

Rootsis kahe õpetajaga õppereisil käik oli väga arendav. „Seal nägin, kui-

das lapsed tegid pisikesi vaipasid. Nõelaga pistsid niitide vahelt läbi ja siis ma lasin koolis teha raamid, panin niidid peale ning ka meie lapsed said teha endale nõelaga nagu väikseid kaltsuvaipasid. Arendas mootorikat,“ püsivust,“ meenutas Eha ühte õpitut teadmist ja selle teostust oma lasteaias.

Alushariduse pedagoogiks on Eha õppinud lausa kaks korda. Lõpetas ta selle õppe kõigepealt aastal 1975 ning siis 2011 Rakvere kolledžis juba 50aastasena.

Milline on olnud lasteaiaelu Ehaga?

Viiest aastakümnest on Ehal meenutusi palju.

Ehale on südamelähedane mängude korraldamine. Tema sõnul on mäng see, mis arendab lapsi kõige paremini. Väga meeldivad tal käemängud. Samuti on ta korraldanud õues mängupidusi ja rahvakalendri tähtpäevade tähistamisi.

„Üks ja kaks ja kolm, neli, viis, keerutan end ringi siis (keerutad ringi). Kuus, see tuleb koputades, seitse tuleb sahistades, kaheksa, üheksa, kümme täis,“ on tema üks käemängu näide.

Kodust kaugele koolimineku muudab maailma

Ei ole just tavapärane, et meie maakooli satub vahetusõpilane. Ja veel õpilane Vaikse ookeani kaldalt. Sel aastal õpib Väike-Maarja gümnaasiumis Ariadna Isabella Cedillo Murillo, keda kutsutakse Ariks. Ari on Ecuadorist, mis asub Lõuna-Ameerikas Kolumbia ja Peruu vahel, linnast, mis on pigem väike, kõigest kolm korda suurem kui Tallinn.

HEILI TAMMUS
toimetaja

Ari vahetuspereks, kelle juures ta aasta aega elab, on Väike-Maarjas perekond Alt. Peretütar Maria Liis oli ise vahetusõpilaseks Hispaanias paar aastat tagasi.

Sealt naasnuna oli tal eesmärgiks anda ühele õpilasele väga tore vahetuspere kogemus. Samuti soovis ta praktiseerida oma vahetusaasta käigus omandatud hispaania keelt, et see oskus ära ei kaoks. Hispaania keel on Ecuadoris emakeel. Nüüd suhtlevad Ari ja Maria Liis siiski rohkem inglise keeles, aga ka selle harjutamine on ju vajalik.

Miks vahetusõpilaseks ja just sellesse riiki?

Sportitüdruk Maria Liis tahis proovida triatlonit ka terve talv läbi, nii et saaks õues rattaga sõita, et teada, et kas triatlon on tema sport. Selleks tundus Hispaania kõige parem lahendus, nii sündiski idee minna just sinna vahetusõpilaseks. Samuti meeldis talle mõte õppida mingit uut kultuuri ja uut keelt. Võrdluseks rääkis Maria Liis, et teab nüüd, et Ari pidi pikalt vahetusaastaks valmista-
tuma, tema aga täitis lihtsalt paberid ja kandis raha üle.

Ari on kodumaal gümnaasiumiastme juba tegelikult lõpetanud, kuid unistas vahetusõpilaseks minemisest. Ta oli juba Ecuadoris ülikooli alustamas, kuid kui võimalus avanes, oli ta kohe valmis seda vastu võtma. Esimeseks valikuks oli Kanada, seejärel Euroopa. Näiteks Austraaliasse poleks ta enam saanud ka oma vanuse tõttu. YFU kohtumisel anti talle valikuks Eesti ja Belgia.

„Kui minul küsiti YFU-s: „Mida sa arvad Eestist?“, küsisin vastu: „Mis riigist?“. Tegime emaga uurimistööd ja panime kirja mõlema riigi plussid-miinused. Lõpuks otsustasin, et Belgias võin ju kunagi käia mõnepäevasele reisil, aga arvasin, et Eestis on mul rohkem võimalik saada erilisi kogemusi. Eks eesmärk oligi kogeda midagi täiesti teistsugust. Näiteks lund pole ju Ladina-Ameerikas üldse. Ja loomulik keel! Mulle öeldi korraldajate poolt, et ega tunnid inglise keeles olema ei hakka, kõik on eesti keeles. Olin ikka üsna hirmul, aga valmis, et „Vaata, mis siis saab!“. Kui ka sõbrad küsisid: „Kus see Eesti on?“, vastasin, et Venemaa kõrval,“ selgitas Ari oma valikut.

Esimesed kogemused uues riigis

Mõlemad on kasutanud selleks õppimisaastaks õpilasvahetuse organisatsiooni YFU (youth for understanding). Põhimõte on ikka sama – õpilasvahetus kestab aasta aega, augustist augustini. Õpe toimub täielikult asukoha riigi keeles. Mida eksootilisem keel, seda eksootilisem kogemus. Aasta jooksul kodumaal käia ei või.

Maria Liis rääkis, et kui ta Hispaaniasse sõitmiseks lennukiga õhku tõusis, siis ta tegelikult ei teadnud, kuhu ta maandub. Ta oli küll Hispaanias käinud, aga mitte selles linnas. Oma vahetusperega ta eriti suhelnud polnud. Maria Liis oskas küll inglise keelt, mida hispaanlased üldse ei räägi. Ning Maria Liis ei osanud hispaania keelt. „Mõtlesin, et okei, vaatame, mis siis tänane õhtu mulle toob, kus ma magan, mida ma teen. Jõudsin kohale, mu vahetuspere ootas mind lennujaamas, sõime lõunat ja mulle näidati veidi linna. Elche oli Tartu-suurune linn. Juba järgmisel hommikul ootas ees kool. Mulle anti lihtsalt kooli aadress, kuhu läksin Google mapi abil kohale.

Kui ma kooli läksin, oskasin ainult ühte lauset „No hablo español“ (hispaania

keeles „Ma ei räägi hispaania keelt“) ning õpetajatel oli raske mõista ja uskuda, et ma tõesti ei oska sõnagi hispaania keelt.

Esimesest nädalast mäletan vaid segadust – ei saanud aru, mida keegi ütleb, mõtleb või tunneb. Istusid ja mõtlesid põhimõtteliselt, millal see läbi saab, millal midagi lihtsamaks hakkab minema ja et varsti võiks koju minna. Aga üle kümne kuu oli veel jäänud,“ rääkis Maria Liis.

Maria Liis elas ühe vanaema ja tema lapselapsiga. Nad olid väga toredad inimesed. Vanaemaga Maria Liis algul suhelda ei saanud ki keeleprobleemide tõttu. Noormees rääkis vähemalt inglise keelt, kuid neil olid nii erinevad elud, et sõprust sellest ei sündinud. Noormees oli 23aastane ja tuli hommikuti kell 6 peolt koju, samas kui Maria Liis läks sel kellaajal oma igapäevasesse trenni.

Ari kogemus on kindlasti erinev. Ka tema ei olnud oma vahetusperega varem

tuttav, kuid ettevalmistusprotsessi käigus olid Maria Liisiga eelnevalt juba suhelnud palju videokõnede kaudu. Kui Maria Liis on praegu lõpetamas Väike-Maarjas 12. klassi, siis Ari õpib 11. klassis. Vahetusaastal peab koolis

käima, aga see ei lähe arvesse. 10. klassi lõpetanuna õppis Maria Liis Hispaanias 11. klassis, kuid pärast sealset aastat läks ka Eestis taas 11. klassi. Kuna Ari oli juba keskhariduse oma kodumaal kätte saanud, polnud vahet, millisesse klassi ta läheb. Ühiselt sündis vahetusperega otsus, et kuna Maria Liis läheb samuti Väike-Maarjas 12. klassi, oleks tal mõistlik olla vahetusõpilasega vähemalt 45minutiste tundide jagu eraldi, muidu oleksid nad kodus koos, koolis koos, ilmselt istuksid ka tunnis ühes pingis.

Ari mõtiskles: „Olin oma Eesti kooliaasta alguses väga elevil, kõik oli uus. Eks ma ikka mõtlesin, mida klass minust arvab, millised on nende ootused mulle, aga püüdsin lihtsalt asjadel lasta kulgeda. Mul polnud suuri lootusi. Alati on parem, kui asjad, mis juhtuvad, on erilsed ja sa pole pettunud. Ma polnud väga mures. Olin ju Maria Liisiga eelnevalt palju suhelnud.“

Enne koolialgust tegid nad eeltööd – Ari külastas augustis Eestisse jõudes eelnevalt Väike-Maarja gümnaasiumi ja kohtus oma tulevase klassijuhataja Heli-
na Lükiga, kes tutvustas ka teisi õpetajaid. Pere viis ta kokku ka Maria Liisi sugu-

laste Angelina ja Karolina-ga, kellega Ari samas klassis käima hakkas. Paratamatult olid esimesed tunnid ikka rasked, kui mitte midagi eesti keeles ei mõistnud. Mõnesid samu asju oli ta muidugi juba õppinud, aga ka sisu oli kohati erinev. Näiteks ajaloo – nõukogude aega õpitakse siin palju suurema rõhuasetusega kui kauges Ladina-Ameerikas. Ari kinnitab, et talle on see õppeaasta Eesti koolis väga meeldinud.

Milline on elu vahetusriigis ja millised on koolide erinevused?

Maria Liis tõdes, et ta isegi ei tea, kuidas ta esimestel nädalatel hakkama sai, kui koolis keegi inglise keelt ei rääkinud. Teda aitas see, et ta läks Hispaaniasse, et teha trenni ja treener siiski oskas hästi inglise keelt. Treeningud olid iga päev hommikul ja õhtul ehk enne ja pärast kooli.

Hispaania koolis oli üks vahetund päeva jooksul, söögivahetund. Tunnid kestsid 55 minutit. Koolikella ei olnud ning eesti õpilase jaoks hakkasid tunnid pisut kaootiliselt – kuna kõigil oli kombeks hiljaks jääda, siis kui kool pidi algama hommikul kell kaheksa, oli hästi, kui õpetaja saabus 8.15-ks.

lonen: „Selleks tööks peab olema kutsumus!“

„On olemas käemängude raamat, mille andis välja Tallinna Pedagoogilisest koolist Erik Kalamees. Näiteks kui enne lõunasööki lapsed istuvad vaiba peal – no miks nad istuvad, nad võivad mängida! Käemängud õpetavad motoorikat. Mänguga „Kes aias“ õpivad lapsed aga sügiseti uute sõprade nimed selgeks. Mulle need meeldivad, ma olen selliseid mängu kogu aeg kasutanud. Siis ei saagi laps aru, kui ooteaeg läheb mööda.

Mängude alustamisel kasutan naljakaid liisusalmes. Näiteks: „Oot, oot, las mul minna pruudi juurde Tartu linna, kingin talle valge maja, priimuse ja pudrupaja“. Seda kuulates on vanema rühma lapsed saanud naeru kihistada. Väiksematele meeldib aga: „Pita-päta, pita-päta, läbi rohu üle mätta, ikka jalalt jalale, kassid läksid kalale“. Liisusalmide abil saab lahendatud probleem „kes alustab mängu?“. Aga mõistatuste mõistatamine elavdab lapsi ja aasta lõpuks teavad nad juba paljusid mõistatusi ka ise öelda.

Hea Alguse koolituselt sain hästi palju mõtteid. Mul olid tehtud rühma-

tuppa lastele keskused – ehituskeskus, liiklusnurk, lugemispesa. Igaühele oli vaja leida tegevus. Mul on väga hea mees, kes on teinud kõike, mida ma soovisin. Näiteks oli mul tuppa ehitatud liivakast, mees keevitas selle vanast elektrikapist. Liivakastis võis korraga mängida kuni neli last. Mahaetud liiv tuli lastel ise ära koristada, seda tahtsid kõik teha ja läksid sellepärast riidugi.

Mäletan, kuidas üks ema ütles, et ta tahaks näha, et me ta poja lugema paneme. Ma ei teinud sellest välja, aga kevadeks poiss lugeski. Üksipäini oli meil korraga kasvatada 20 last, pane nad siis lugema. Võtsin „Karu-aabitsa“. Mulle meeldibki see aabitsatest kõige rohkem. Iga laps valis raamatust ühe loo, mida luges,“ jagas Eha.

Palju kasutab ta ka interneti ideede otsimiseks – näiteks meisterduste kohta, mida teistes lasteaedades tehakse.

„Mul on olnud väga tore redad lapsevanemad. Paar aastat tagasi pildistasin internetis üles poriköögi, näitasin lapsevanematele. Üks isa ütles, et tema paneb kokku, tõi nõ euroalused,

ema otsis sinna mängupliidi. Poriköögis kogu aeg mäng käis ja valmisid „maitvad toidud“. Isegi siis, kui maa juba külmunud oli, kraabitigi ikka veel mulda ja liiva. Ükskord rääkisime koosolekul, et meil vajavad parandamist kaks ratast, millega lapsed sõita tahavad. Koosolekuõhtul tuli üks vanaisa, võttis rattad ja parandas ära,“ kiitis Eha koostööd lastevanematega.

„Vanema rühma lastele on saanud palju Rakket tutvustatud – olgu selleks siis Kaddaka korsten või raudteejaam. Käidud sai ka näiteks ühe lapsevanema talus, kus olid loomad. See oli nii äge, lastel oli pärast rohkelt muljeid, mida rääkida. Palju oleme käinud matkamas lasteaia taga metsas. Tänapäeval on küll puugioht nii suureks muutunud, et kardad hirmsasti.

Koroonaeg oli raske, lapsi tuli vastu võtta ja ära saata õues. Oli karm aeg. See oli eriolukord ja nagu suhtlustöke.

Juba aastaid tagasi pildistasin töö palju ja ilmutasin neid pilte. Vanemad said fotosid tellida ja mälestuseks lasteaiaajast. Tänapäeval paneme pildid interneti Elii-

si keskkonda, et kodudega jagada.

Sügisel, kui lapsed lasteaeda tulevad, mõtled igaühte vaadates, kuidas teda oleks vaja arendada. Ja mina proovin ikka läbi mängu. Kevadel vaatad, et oo, näe, tubli, tubli, olen saavutanud selle eesmärgi, mida ma olen soovinud sellest lapsest,“ rääkis pikaajaline õpetaja oma tööst.

Eha on olnud õpetajaks kindlasti mõne perekonna kahele põlvkonnale, nii vanemale kui lapsele. Praegu on tal ka kolleeg, kes oli kunagi tema rühma laps: „Mäletan, kui ta väike oli, siis ta koguaeg tiirles ümber minu ja muudkui rääkis, et tema tahab ka lasteaia kasvatajaks saada. Ja nüüd ongi õpetaja.

Ükskord poes tuli üks mees, et „Tere, Eha!“ Ma ei tundnud ära. Meesterahvas ütles, et oli üks minu rühma poiss, aga et tal oli nüüd parajasti käsi õline ega saanud mulle kätt anda. See oli südantsoojendav! Lapsed, kes on lasteaia lõpetanud, ikka mäletavad.

Lapsed ja töö lastega hoiavad noorena. See töö suunab kogu aeg olema taasel, midagi välja mõtlema

ja tegutsema.“

Kuidas see töö tänapäeval erineb varasemast?

Eha meenutas: „Nõukogude ajal oli kord range, meid kontrolliti ja lapsed pidid käima nagu nõõri mööda.

Algusajal olid lasteaias tunnid, mis kestsid vastavalt vanusele 5–20 minutit ja iga tund eraldi, nii et mängudeks jäi aega vähe. Praegu on lõimitud tegevused. Kasvatavad viisid tol ajal ka kehalise kasvatus tunde läbi, esitades konspektid eelnevalt metoodikule.

Kõige raskem oli aga söömine, kus käidi meid kontrollimas, kas laps ikka sõi ära. Siis sai vaikselt last „aidata“ ja lubada tal lauast lahkuda. Peaasi, et keegi ei näinud.

Kui tuli vabadus, said lapsed vabamalt toimetada. Sai kasutada rohkem seda, mida õpetaja leidis, et lapsi arendab.

Võrreldes nendega, kes alguses olid siin, ütleme 50 aastat tagasi, olid lapsed tol ajal kuulekamad või oli neil mingi kramp peal? Nad kuulasid, kuid tänapäeval tahavad lapsed hästi palju suhelda ja üksteisest üle rääkida. Kuulata ei osata, nad

tahavad oma teadmised välja rääkida.

Mängimissoov on ikka jäänud samasuguseks. Praegune aeg on mõnusam, vabam ja mitmekesisem.“

Kas Teil ei ole olnud kunagi sellist mõtet, et läheks prooviks mingit muud tööd?

„Muu töö proovimine pole mõtteski olnud. See amet on ikka olnud nii südamelähedane. Algul nõukogude ajal käisin korra neli kuud ära, töötasin farmis, aga süda kiskus ikka siia tagasi ja ka lasteaia metoodik kutsus. Tundsin südamepiina iga kord, kui läksin farmi tööle.

Kaks naist, kellega me alustasime siin koos – kolmekesi tulime kohe esimesel aprillil 50 aastat tagasi, nemad on nüüdseks pensionile jäänud, näiteks koroonaajal. 50 aastat on ikka pikk aeg, mõtlen ise ka nii.“

Mida soovitada inimesele, kes soovib lasteaia õpetajaks saada?

„Peab olema mingi kutsumus. Meil koolis öeldi ka, et lasteaiaõpetaja on see, kes 50 protsenti saab koolist ja 50 protsenti tuleb isendast,“ usub Eha.

apilti

Erinevalt meist liiguvad Hispaanias õpetajad klassist klassi. Kui kuid keegi tahab järeltööd teha, siis on suur kalender seina peal ning õpetajad peavad sinna kirjutama, kes millal mingi töö teeb.

Hispaania koolil on aed ümber ja kool on lukus. Alla 14aastastele peavad vanemad tulema kooli järgi, et kooli aiast välja saada. Tundides kasutatakse kriiditahvleid, e-kooli pole. Kui õpilane näiteks haigeks jäi, siis oli koolis üks töötaja, kes helistas läbi lapsevanemad, et küsida, mis põhjusel laps puudub.

Maria Liisi sealses kodulinna kasutati valencia ja hispaania keelt ning koolis olid enamik aineid valencia keeles. Paratamatult hakkas Maria Liisile kohalik keel külge, samm-sammult hakkas ta mõistma järjest enam, nii et jõuludeks sai ta keelest aru ning otsustades ühel päeval, et nüüd räägib ta hispaania keeles. Vähemalt veebruariks ajas ta kõiki asju hispaania keeles.

Ari meenutas, et esimest korda Eestisse jõudes ja lennujaamast Väike-Maarja poole sõites, küsis Maria Liis, mida ta eesti keeles teab. „Ütlesin siis oma ainsa sõna eesti keeles: „Tere“. Mõned mõisted olid väga rasked, Maria Liis tutvustas mulle kordi mõisteid, nt „luskas“. Kui sa saad keelega tuttavamaks, siis isegi, kui sa täpselt ei tea, aimad, mida

Maria Liis oma aastaringel jalgratta-treeningul Hispaanias. Foto: erakogu

see võiks tähendada,“ rääkis ta.

Eesti ja Ecuadori koolid on üsna erinevad. Esimese erinevusena tõi Ari välja koolivormid, mida kasutavad pea kõik sealsed koolid. Ja nagu ilmselt paljude teiste riikidega, on erilised Eestis pidulikud ja aktustega 1. septembrid. Ecuadoris seda nii et peeta.

Tema kodumaa koolid on nagu ülikoolilinnakud – erinevate hoonetega, aga ka ilma katusega õppimisaladega.

Kõige erilisemad

Ari jaoks on olnud põhjamaal palju erilist. Esimesena meenub Väike-Maarja jõululaat, mis oli väga eriline – inimesed, lumi, muusika, mudilased laulmas, rahvants. Viimane kutsus temas esile tundidest pärit rõõmsa äratundmise: „Ma tean seda tantsu!“ Samal õhtul helistas Ari vanaemale Ecuadori, et emotsionaalselt jõululaadast rääkida. „Ma tahan kindlasti

Ari ja Maria Liis usuvad, et nende ookeaniülene sõprus jääb püsima. Foto: Heili Tammus

teinekordki jõulude ajal Eestis olla!“ õhkas Ari.

Eriliseimate kogemuste alla kuuluvad kindlasti Eesti metsad, matkarajad, Endla raba, kus perega päikesetõusu vaatamas käidi. Ta võttis selle kokku sõnadega, et siinses looduses on palju teha ja ta tunnetab siinset suuremat vabadust. Ecuadori loodus on väga erinev, alustades džunglitest ja mägedest.

Maria Liisi jaoks kujunes Hispaanias olulisimaks treeninggruppiga veedetud aeg. Selle hulka kuulusid igapäevased treeningud, lisaks võistlused igalpool Hispaanias, millest kaugeimad viisid kas või 1200 km kaugusele ning pikad sõidud võistlustele koos ühismängudega.

Huvitav oli jõululaupäeval minna merre või päevitada. Hispaanias toimub palju festivale ja üsulis pühi. „Mäletan, et korra nimetasin seda karnevaliks ja riivasin selle-

ga nende tundeid. Näiteks munadepühi tähistati nädal aega järjest ja tohutu kogus inimesi käis paljajalu rongkäigus. Nende tähistamiste ajal on muidugi punased pühad ja kõik suletud. Aga harjumatu oli, et ka pühapäeviti on kõik asjad kinni, midagi teha nagu polegi. Maria Liis ütles naljaga, et tunne oli, nagu „pühapäeviti ei lennanud ka linnud“. See vajas harjumist, aga ta õppiski seda, et pühapäev on puhkamiseks.

Mida soovitada noortele, kelle sooviks on tulevikus vahetusõpilasena oma maailmapilti avardada?

Maria Liis tõi välja, et iga riik ja iga pere on erinev, kuid kõigepealt peab mõtlema, et kas terve vahetusaasta on see, mida inimene päriselt tahab. „Mina kuulasin eelnevalt YFU podcaste. Näiteks algul antakse nimekiri teemadest, mis tuleks esimesel päeval vahetus-

Ari nautimas Eesti loodust ja matkaradu. Foto: erakogu

perega selgeks rääkida, nt usulised teemad, pesupestemised ja muu oluline, et kohe konflikte või arusaamatusi ei tekiks. Kui Ari siia tuli – ta tuli ikkagi meie perre elama, see on nii pikk aeg ja kuigi algul võib ikka mõelda, et teeme nii, nagu sina tahad, siis peab tegelikult uus inimene kohanema vahetusriigi ja -kodu kultuuri ja põhimõtetega.“

Ari peab oluliseks olla avatud mõtlemisega ning osata pidada igasuguseid, ka ebamugavaid, vestlusi.

„Ära ole endaga liiga karm, kui kõik ei lähe nii, nagu plaanisid,“ tõi ta välja.

Kuidas see aasta Maria Liisi ja Arit muutnud on?

Ari mõtiskles, et senine vahetusaasta on kasvatanud temas tänulikkust.

„Kui oled tänulik, õnnelik väikeste asjade eest, tuleb sinuni järjest rohkem head. Olen olnud sel aastal väga õnnelik. Aga ilmselt mõistan

oma muutumist rohkem siis, kui tagasi Ecuadoris olen.“

Maria Liisi vahetusaastast on nüüdseks pea paar aasta möödas ja tema on märganud endas muutuseid: maailmavaade; jututeemad; kaugenemine endistest sõpradest; aga ka see, et ta on hakanud ise valjemini rääkima.

„Ma väärtustan nüüd kindlasti rohkem aega perega ja Eesti riiki. Seda, et kõik ongi turvaline ja et ma saan isegi aru, kui minu ümber, näiteks bussis, keegi räägib. Sellest väiksest asjast ma tundsin nii väga puudust. Ja ma tunnen, et kõik on võimalik, kui ma ise teen. Ma ei looda enam nii palju teistele. Kui midagi päriselt tahan, siis ma teen ise. Enne, kui ma Hispaaniasse läksin, siis ma väga ei viitsinud õpida koolis, aga tagasi olles sain aru, et ma õpin iseenda jaoks. Juba see, et ma saan koolis aru, et mul on nii lihtne, kui ma lihtsalt kuulan ja õpingi,“ võttis Maria Liis kokku.

Mõlema tulevikuplaanidesse kuuluvad ülikoolid, sealjuures ka kõrgkoolide lähemad õpilasvahetused, palju reisimine ning tulevikus kindlasti kohtumine. Maria Liis ja Ari usuvad, et nende ookeaniülene sõprus jääb püsima. Tänapäevased suhtlusvahendid annavad hea võimaluse Snapchati suhtluseks ja videokõnedeks ning kindlasti tulevikus ka uuteks variantideks.

TALGUIKEVAD 2025 VÄ

Väike-Maarja taluturu talgud

Väike-Maarja põllumeeste seltsi Tee-me ära! talgud toimusid sel aastal Väike-Maarja taluturul, mis asub Väike-Maarja bussijaamas.

Tegime traditsioonilise kevadise suupuhastuse taluturu ruumis ja pesime ka

väljastpoolt hoone seinu ja -esist, et taluturule oleks rõõmsam tulla ja turul viisakas olla.

MARJU METSMAN
talgujuht

Triigi küla talgud

Üleriigiline talgupäev „Teeme ära“ toimus 3. mail, aga Triigi külaplatsile kogunesid talgulised nädalajagu hiljem. Ilm oli talgulistele igati soodne, päike paistis ja tuuleke jahutas. Korrastasime möisa alleed, külaplatsi ning pargialust. Korjasime prahti ja oksa, et saaks suvel traktoriga muru niita. Lisaks likvideerisime mõned ohtlikud puud,

mille eluiga oli läbi saanud. Lõunapausil kinnitasime keha supi ja kringliga. Suurimad tänud kõigile, kes leidsid aega ja ei pidanud paljaks talgutest osa võtta!

TARMO REBANE
talgujuht

Eipri talgud

3. mail oli Eipri külas nagu mujalgi talgupäev. Kokku tulid tublid külaelanikud. Prügist said puhastatud teeääred. Majas pesti puhtaks aknad ja korda said kõik toad. Mööbel, mis vajab natuke parandamist, sai korda. Mehed korrastasid

õueala. Tore on külarahvaga koos toimeta, kõike paremaks ja ilusamaks muuta.

KAI TOMINGAS
talgujuht

Kiltsi mõisakooli talgud

Kiltsi mõisakooli talgutööd leidsid aset mõisapargis.

Korrastasime mõisaparki – 1. klass korjas oksa, 2. ja 3. klass riisusid lehti kokku ja toimetasid need lasteaia peenrakastidesse, 4.–5. klass rohisid iirisepeenra ilusaks, 6.–9. klassi töödeks oli rohimine, kompostihunnikust

mulla söelumine ja selle lasteaia peenrakastidesse viimine, et Rändurite rühm saaks varsti seemned mulda panna.

JAANA NIRODA
talgujuht

Milline võiks elu välja näha aastal 2050?

Praegu tundub maailm täis ebakindlust – sõjad, majanduslangus, kliimamuutused. Kutsume Sind vaatama tänasest kaugemale ja unistama, millises Eestis tahaksid Sina 2050 aastal elada.

Just sellise lausega alustasime Kiltsi mõisakoolis 30.04 hommikul eesti keele tunnis unistamist koos 6 ja 9. klassiga, hiljem unistas ka 8. klass. Sellel päeval toimus ÜLERIIGILINE UNISTAMISPROJEKT „HAKKAB LOOMA“. Üle Eesti koolide toimus unistamispäev, mil

üle 13 000 koolinoore mõtlesid, millises Eestis nad soovivad elada aastal 2050. Õpilased unistasid lähtudes neljast küsimusest. Milles unistasid lapsepõlves, milles unistad praegu, milline võiks elu välja näha aastal 2050 ja milliseid samme saad sina ja me kõik koos täna teha, et unistuste suunas liikuda? Kokku unistas meie koolis 15 õpilast sellel päeval, aga üle Eesti saab unistada kuni 20. juunini.

JAANA NIRODA
Kiltsi mõisakooli huvijuht

Kiltsi heakorratalgud

Tegime Kiltsi külas heakorratöid: bussijaama juurest sai oksad korjatud ja ära veetud, teeäärtest prügi koristatud ning rahvamaja ruume värskendatud. Olge te tänatud panustamast, Mall Võhandu, Signe Torma, Silver Sildvee, Mattias Laukse, Rico-Kris Vares, Kris-

to Vares, Sigrit Stoltzen, Eha Stoltzen, Väino Stoltzen, Jens Arulaan, Margus Arulaan, Madis Michelson.

SIRET STOLTZEN
talgujuht

Väike-Maarja lasteaia talgud

Väike-Maarja lasteaia õpetajad koos lastega panid rehad sellise hooga vuhisema, et paari tunniga tehti lasteaia hoovis vanadele puulehtedele ja kuivanud murule selline tuul alla, et sodihunnikud kasvasid mähinal nagu seened sügisel perioodil metsas.

Kõige suurem rõõm on koostegemise rõõm ja kõige parem õppimise meetod on ikka ise läbi harjutamine. Meie maja lapsed on vist

küll palju harjutanud riisumist, sest see tuli neil suurepäraselt välja. Aitäh lasteaia töötajatele koristustalgute algatamise eest! Lapsed said läbi selle toreda aktsiooni suurepärase töökogemuse.

JANA KROLL
talgujuht

VÄIKE-MAARJA VALLAS

Johan Pitka talu talgud

Meie talgutest võttis osa üheksa talgulist. Korrastasime Johan Pitka talukoha ümbrust, kuna sodi oli kõik kohad täis ja esines tuulest murdunud puid, mis said likvideeritud. Vundamendilt said eemaldatud väiksed

puukesed, et säilitada talukoht paljudeks aastateks.

SILVI AASUMETS
talgujuht

Simuna komando talgud

Nagu igal aastal, toimus ka seekord Simuna Vabatahtliku Tuletõrje Seltsi talgupäev. Korraldasime meie talgud 3. mail. Saime tehtud ka MTÜ üldkoosoleku enne talguid, et kinnitada seltsi majandusaasta aruanne. Teiseks teemaks üldkoosolekul oli 120 aastat tuletõrjet Simunas

ja 15 aastat meie MTÜ tegevust, mida plaanime tähistada 12. juulil. Pärast talguid ootas maitsev talgusupp ja kook. Aitäh talgulistele!

MART PRUUL
talgujuht

Äntu matkaradade talgud

Korrastati Äntu matkaradu, telkimis- ja ujumiskohti. Rajatud sai umbes 20 m jagu laudteid ning paigaldati Rohe- ja Valgejärve vahelisele sillale uus käsipuu.

ANDERO PÖLLU
talgujuht

Rakke linnamäe talgud

Rakke linnamäe talgud toimusid 26. aprillil. Seekord oli kogu tähelepanu suunatud laululava platsi ja sinna suunduvate radade ja teede puhastamisele. Tegelikult alustasime sellega juba eelmisel aastal, kuid eelmisel suvel täielikuks hooldamiseks aega nappis. Tänu varasemale oli tänavu ka veidi kergem, kuna eelmise koristuskorraga sai väga suur hulk tekkinud risu juba koristatud. Lisaks puhastasime valgustid ja peagi peaks korda saama ka elektrilahenduse. Suveks on planeeritud sinna mõned sündmused ja loodame, et planeeritu realiseerub.

Suur tänu kõigile, kes leidsid laupäevasel päeval mõned tunnid panustamiseks, et Rakke linnamägi saaks ilusamaks!

Mõned päevad peale talguid said Rakke linnamäel mulda ka 140 männiistikut ja lootust on, et need lähevad paremini kasvama kui eelmine istutuskord. Nimelt, kohe peale Rakke linnamäel toimunud hooldusi läksid ka taimed mulda aga järgnenud kuiv periood jättis taimedest ellu ehk 10% jagu.

ENNO EILO
talgujuht

Simuna sauna talgud

Simuna sauna juures toimusid ka sellel aastal talgud, mille käigus lõhuti ja laoti riita talveks vajaminevad puud ning küüriti puhtaks saun.

HELMUT TOOTS
talgujuht

Avispea talgud

17. aprillil valitses Avispea külaplatsil vilgas sagimine ja rõõmus tegutsemine. Kohale oli tulnud paarkümmend usinat talgulist – noori ja vanu, naabreid ja sõpru –, et üheskoos kevadise talgupäeva raames midagi kaunist ja püsivat korda saata.

Päeva jooksul riisuti puhtaks bussipeatuse ümbrus, suurimaks tööks kujunes aga 223 puu ja põõsa istutamine külaplatsile, et muuta see paik rohelisemaks, mitmekesis-

maks ja silmailu pakkuvamaks nii kohalikele elanikele kui külastajatele.

Talgupäev ei olnud ainult töö tegemine – see oli ka väärt koosolemine. Päeva lõpus jagati sooja suppi, räägiti juttu ning tunti rõõmu ühistest saavutustest. Üheskoos tehtud töö sidus kogukonda veelgi tugevamalt.

SIRET KURVET
talgujuht

Piibe teater toob augustis lavale viimase metsavenna Ruuben Lamburi loo

Piibe Teater tähistab 2025. a oma tegutsemise kümnendat sünnipäeva. Teatri eesmärgiks on olnud Eesti kultuurilooliste lugude jutustamine teatrilaval ja meie ajaloo jäädvustamine ja propageerimine. Igal lool on oma aeg ja igal ajal on oma lugu. Käesoleva aasta augustis valmib Piibe Teatril rännaklavastus „Viimane metsavend”, mida mängitakse metsalavadel üle Eesti. See on jutustus kangelaslikkusest, andestamisest ja pühendumisest.

Piibe Teatri lavastuse „Viimane metsavend” dramatiseeringu aluseks on Ruuben Lamburi mälestuste raamat „Alutaguse saaga”. Käesoleval aasta novembris saanuks Ruuben Lambur 100-aastaseks. Ruuben Lambur kirjutab oma raamatus, kuidas kerkis peale Vabadussõda ja lagunes peale Ilmasõda tema kodu Persaare asunikes. Ruuben ise satub metsa ja alustab oma viimast lahingut punase „hüdraga”. Ta kirjeldab, kuidas langevad tema kaaslased ja kuidas temagi raskelt haavata saab. Ta kirjeldab rahva hirmu ja abivalmidust. Ta kirjeldab oma venelaste poolt segipaisatud perekonna rasket saatust. Ta kirjeldab oma Vorkuta laagri õudusi ja samas toetavaid kaaslasi. Ruuben Lamburi elulugu pole võimalik välja mõelda, sest tänane inimene pole võimeline neid õudusi ette kujutama.

Näidendi on dramatiseerinud ja lavastab Piibe Teatri juht Arlet Palmiste.

„Lugesin Ruubeni raamatut ilma mingi ootuseta. Olen lugenud paljude metsavendade lugusid ja kunagi tõime lavale ka näidendi „Varjud”, mille tegevus toimus samuti

Ruuben Lamburi rollis astub üles näitleja Raivo E. Tamm. Foto: Piibe Teater

sõjajärgses metsas. Aga Ruubeni raamat jahmatas. Tal on harukordselt hea keelekasutus. 94-aastane Ruuben jutustab oma lugu ilma viha ja kättemaksuta. Selline inimlik kirjeldav stiil teeb tema loo veelgi õovastavamaks,” räägib dramaturg Arlet Palmiste.

Nimiosas astub publiku ette Raivo E. Tamm, kellel oli õnn Ruuben Lamburiga elus mitmeid kordi kohtuda. Raivo ei salga, et kohtumised Ruubeniga on tema mõttemaailma mõjutanud. „90-aastane mees astus sirgel seljal maleva ette. Alateadlikult lükkasid oma selja ka kohe sirgu. Ruuben rääkis, kuidas 1940, kui venelased sisenesid, kutsus nende noorkotkaste rühmajuht kõiki kokku ja ütles, et unustage ära, et te kunagi noorkotkad olite, põletage oma vormid ja embleemid, ärge laulge neid laule, unustage kõik. Astus siis tagasi vaatamata minema jättes kogu maleva jahmunult seisma. Koolimaja nurgas juures keeras siiski ringi ja sõnas: „Ärge siis vannet unustage!” ja kadus nurga taha. Unustage kõik, põletage kõik, kuid ärge vannet unustage. See oli minu jaoks nagu taasleidmine. Oma südames me ei tohi oma antud vannet unustada, kuigi võime elada enese tõekspidamistega vastuolus olevas maailmas,” meenutas Raivo E Tamm.

Lavastuse tekst on emotsionaalne, mis ei jäta külmaks ühtegi vaatajat. Taaskord elavnevad meie

põlise vaenlase metsikused. „Nad ei tohi kunagi enam võita. Maailm peab teadma, milleks olid meie „võidukad” idanaabrid võimelised siis ja nende maailmahävitav käitumine pole ka tänapäeval kuhugi kadunud. Võime neist iga päeva ajalehtedest lugeda,” rääkis lavastaja Arlet Palmiste.

Ruubeni monoloogide vahele kõlavad metsavendade laulud lavastuse tarbeks kokkupandud ansambli esituses. Ansambli koosseisu kuuluvad Ilmar Kald (Untsakad), Jaanus Põlder (Untsakad), Tanel Sagrits (Mandoterror) ja Sander Rosenberg (Tapa Mandoliiniorkester). Kunstnik on Riina Vanhanen ning valgus- ja helitehnik Jaanus Tüli.

Etendus on ühes vaatuses. Lavastust toetavad Kaitseministeerium, Kaitseliit ja Kultuurkapital. Etenduste toimumiskohtade valikul on olnud määravaks looduslähedane keskkond ja/või side Eesti kaitsejõudude ajalooa. Etenduste korraldamisel tehakse koostööd ka piirkondlike kaitseliidu malevatega.

Lavastuse esietendus on Ruuben Lamburi tütre talus Wõnnus-

vere Wabalaval, Avispea külas 11. augustil. Täpsem info: www.piibe-teater.ee

ETENDUSED TOIMUVAD:

11. august, 19.00, Wõnnus-vere Wabalava

Liivaoja, Avispea küla

12. august, 19.00, Paduvere Talumuuseumi õu.

Paduveri, 48421 Jõgeva maakond

13. august, 19.00, Alajõe laululava

Alajõe, 41001 Ida-Viru maakond

14. august, 18.00, Jalgsema külaplats

Jalgsema, Järva maakond

17. august, 16.00, Kinksi külaplats

Kinksi, 90130 Pärnu maakond

18. august, 19.00, Kuliste aas

Palivere, 90802 Lääne maakond

27. august, 19.00, Saarepeedi laululava

Saarepeedi, Viljandi maakond

28. august, 19.00, Ruusa pargi vabaõhulava

Ruusa, Põlva maakond

Üritused (mai/suvi 2025)

Reede, 16.05	kell 11 Väike-Maarja seltsimajas Wiedemanni keelepäev
Laupäev, 24.05	kell 11 Wõnnusvere Wabalaval näitemängupäev „Naabrid laval”. Üritus on tasuta. Avatud on kohvik
Teisipäev, 03.06	kell 15 Rakke raamatukogus Ella Vikk esitleb oma raamatut „Eestimaa veetorn – Pandivere kõrgustik”
Neljapäev, 05.06	kell 21 Jalutuskäik Väike-Maarja “all”
Reede, 06.06	kell 19 Kilti rahvamajas teatriõhtu. Simuna Priitahtlike Pritsi meeste näitering Vesil Peale. Õ. Lainesaare etendusega „Pärands”, Rakke Rahva Teater O. Lutsu etendusega „Onu paremad päevad”
Laupäev, 07.06	kell 9 Väike-Maarjas Liivi pargis Pandivere päev kell 13–15 seltsimajas Väike-Maarja Päästekomando 125. sünnipäev kell 14 Väike-Maarja muuseumis kultuuripuu kohtumine – külas Väike-Maarja vallast pärit muusikud Taavi Oro, Ivo Etti
Pühapäev, 08.06	kell 11 Väike-Maarja staadionil laste kergetõustiku mitmevõistlus
Laupäev, 14.06	kell 12–19 Simuna Rahvamajas Simuna hariduselu 335 kell 13 Rakke raudteejaama hoones küüditatute mälestushetk kell 18 Rakke laululaval Rakke jaanituli
Laupäev, 21.06	kell 12 mälestushetked Väike-Maarja ja Simuna vabadussõja mälestussammaste juures
Esmaspäev, 23.06	kell 20 Ebaveres Väike-Maarja valla jaanituli
Esmaspäev, 23.06	kell 14.50 Laekvere rahvamaja juures laulu- ja tantsupeo tuletulemine kell 15.25 Väike-Maarja keskvaljakul laulu- ja tantsupeo tuletulemine
Laupäev, 12.07	kell 11 Emumäe vaatetorni juures 21. Emumäe maastikujooks
Laupäev, 19.07	kell 11 Emumäe vaatetorni juures maleturniir Emumäe ettur
Laupäev, 27.07	kell 12 Rakke linnamäe staadion Rakke RM avatudrada ja matk
Pühapäev, 03.08	kell 12 Rakke linnamäe staadion SKO Motorsi 25. Rakke Rattamaraton
Pühapäev, 10.08	kell 11 Simuna allikal Simuna perepäev, peaesineja Jaagup Tuisk
Laupäev, 16.08	kell 10 Rakke kultuurikeskuse juures Rakke päev
Kolmapäev, 20.08	kell 11 Kärus Juhan Kuke mälestusnurga avamine
Kolmapäev, 20.08	kell 10 Väike-Maarja valla kodukohvikute päev ja hoovimüük
Kolmapäev, 20.08	kell 14 Väike-Maarja kirikus Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäevale pühendatud kontsert, esineb Siiri Sisask

Näitused

Väike-Maarja muuseumis on Lääne-Virumaa Keskraamatukogu näitus „Jakob Liivi elu ja looming”

Vao tornlinnuses püsinäitus Vao mõisa ja tornlinnuse ajaloost ning tänapäevast. Sissepääs etteregistreerimisel muuseum@v-maarja.ee või tel 326 1625.

Väike-Maarja seltsimajas Suokassi Stuudio Rakvere õpilaste 2023/24 hooaja parimad tööd kuni mai lõpuni.

Vallamaja II korrusel Väike-Maarja valla laste kunstiringi näitus, juhendaja Suokass, mai lõpuni

Simuna rahvamajas Danel Ülperi maalinäitus „Valgusega ühendatud” mai lõpuni

Rakke raamatukogus Elsa Kotli näitus mai lõpuni

Rakke kultuurikeskuses Suokassi Stuudio Laekvere õpilaste esimese 2023/24 hooaja parimad tööd kuni mai lõpuni

Rakke kultuurikeskuses püsinäitus „Kodukandi suurkujud ja Rakke vanadel fotodel”

Kui soovid sisestada oma ürituse kultuurikava.ee, saada info aadressile maire.haava@v-maarja.ee. Edastatav info peaks sisaldama sündmuse nimetust, toimumise kuupäeva, kellaaega ja asukohta, esinejaid ning fotot või visuaali. Lisada võib ka rohkem sisukirjeldust.

Väike-Maarja raamatukogus on töötamiseks ja õppimiseks vaikuse kabiin

Väike-Maarja raamatukogus on sisse seatud akustiline ehk vaikuse kabiin, kus õppida, töötada, keskenduda süvenemist nõudvatele ülesannetele ja pida- da privaatseid töökohtumisi (boks mahutab kuni neli inimest). Selle kasutajatel on ka võimalus osaleda veebikoosolekutel häirimata raamatute laenutajaid.

Boksis on olemas võimalus kasutada internetiühendust ja elektrit, et laadida oma elektroonilist seadet, olemas on muidugi ventilatsioon ja valgustus.

Soetatud akustilise kabiini maksumus on 11 519 eurot, millest valla osalus oli 50%. Väike-Maarja vallavalitsus esitas projekti „Raamatukogu- ja avalike teenuste kvaliteedi tõstmiseks õppimis- ja kaugtöövõimaluste loomine Väike-Maarja raamatukogus” ning

Kilti raamatukoguhoidja Riina Tali proovis kasutada Väike-Maarja vaikuse kabiini. Foto: Anu Laumets

sai toetuse kultuuriministeeriumi rahvaraamatukogude arendusprojektide toetusmeetmest.

Akustilise kabiini kasutamise aega saab edaspidi broneerida Väike-Maarja Valla Raamatukogu

kodulehelt. Esialgu tuleb selleks ühendust võtta Väike-Maarja raamatukoguga tel 32 55 035.

HEILI TAMMUS

toimetaja

Eesti raamatu aasta lugemissoovitus

Kai-Mai Olbri „Vastutuule toel”

Sedapuhku sattus kätte sellel aastal annetuseks saadud 2020. aastal ilmunud raamat „Vastutuule laev”, autor Kai-Mai Olbri. Tema luule tundus huvitav – natuke kriukasid täis ja ulakas. Räägib, kuidas päeva alustades peseb ta maha unenäod ja palvetab, et Vaim teda puudutaks. Ühes luuletuses aga kirjutab, kuidas korraga mäletas, kuidas enne sündi loote-

vees ujus ja kuidas ema oli rõõmus ja õnnelik.

Kuna ise on tegelenud maalimisega, siis räägib mõnusalt maalimisest, muusikast ja teatrist, mis paistavad talle südamelähedased olevat. Tema luule on omapärane, huvitav ja hingepuudutav.

RIINA TALI

Kilti raamatukoguhoidja

Simuna hõbepärg. Foto: Enn Salveste

Üleskutse restaureerida Simuna kiriku hõbepärg

Teeme ühe väärika teo meie ajaloole ja Jumalale – kogume raha ja restaureerime Simuna kiriku hõbepärja. Toetuse summad palume kanda Simuna koguduse arvele: EE852200001120184054, saaja Eesti Evangeelse Luterliku kiriku Simuna Siimona ja Juuda kogudus, märksõna „Simuna hõbepärg“.

Proua Amalie Emilie von Lütke oli abielus Avanduse mõisaomaniku pojaga. Krahvinna A. Lütke endised õpilased töid austuse märgiks tema matusetalitusele Vene Impeeriumi väga kõrge tunnustuse – hõbepärja. Puusärk krahvinna põrmuga ja hõbepärjaga saadeti Siimunasse. Krahvinna sängitati oma abikaasa kõrvale. Hõbepärja säilitati hoolega Simuna kirikus.

Nõukogude võimu saabudes muutus hõbepärg väga ohtlikuks kui keiserlik sümbolika ja krahvide relikvia. Pärg peideti nõukogude võimu eest kirikusse ja leiti 35 aastat tagasi. Pärg on kirikus kõigile huvilistele eksponeeritud.

Hõbedaselt särav nn. triumfipärg palmioksaga kahe loorberioka vahel sümboliseerib surmaga saabunud rahu ja hinge võitu surma üle.

Proua Olga Krusentern-Vorobjova andmetel on selliseid hõbepärja endise Vene Impeeriumi aladel säilinud ainult kolm.

Pärg on erakordse ajaloolis-kultuurilise väärtusega. See on haruldane sümbol eesti, balti-saksa ja vene kultuurile ning ajaloole. Pärg sümboliseerib ka Simuna koguduse kindlameelset tegetsemist läbi keerulise ajaloole. Ajaloosümbol – pärg vajab restaureerimist. Kanuti töötaja pr Heige Peetsi hinnang restaureerimiskuludeks on 4400 eurot.

HANNO TAMM
kontakt tel 510 4404

Rakke kooli mälumänguvõistkond Tarkurid. Foto: Rakvere Vabaduse kool

Rakke Tarkurid riisusid kilvakoore

Oktoobris startis juba 24. Lääne-Virumaa koolide mälumänguturniir, millest otsustas ka Rakke kool osa võtta. Sellel võistlussarjal meile vastast ei olnudki.

ELISABETH TÄLLI
Rakke kooli 9. klassi õpilane

Võistkonna kokku panemiseks ei olnud vaja suurt tööd teha, sest meil on aktiivne 9. klassi tuumik. Nii kuulusidki algusest peale võistkonda 9. klassist lisaks minule Henri Mitt ja Anabel Mattisen ning Ketrin Poolma 8. klassist, varumeestepingil istusid veel Karmo Viru ja Mikk Tooming 9. klassist. Meie võistkonna nimi oli Tarkurid. Erilist ettevalmistust mälumäng meilt ei nõudnud. Meie võistkonnas olnud võistlejad on laia silmarin-

giga ning jälgivad igapäevaselt, mis ühiskonnas toimub. Nii vuraski kord kuus kolmapäeva pärastlõunal meie meeskond Rakvere Vabaduse kooli, mis mälumängusarja läbi viib.

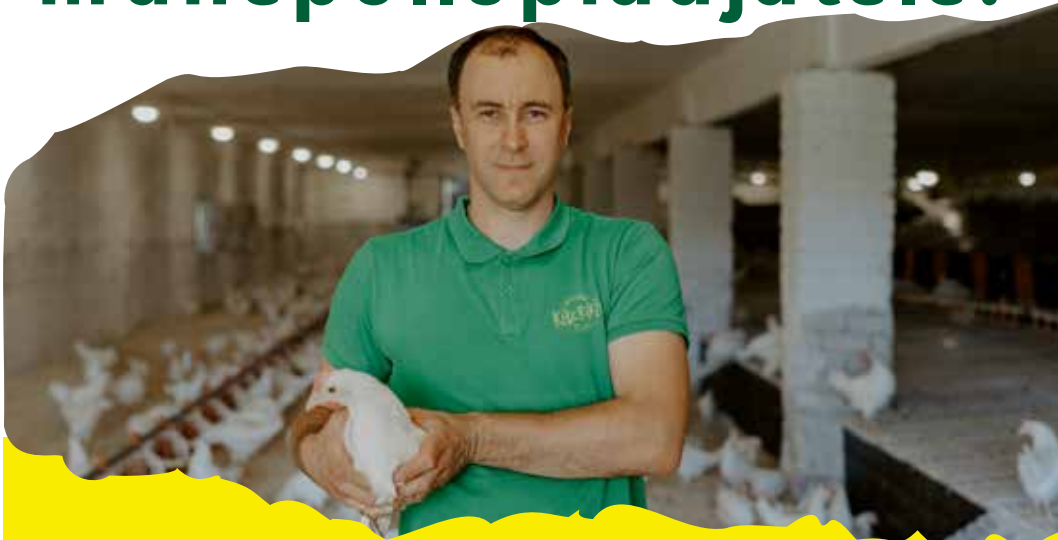
Kokku toimus seitse mängu, millest Rakke Tarkurid võitsid kuus, ühel mängul jäime Väike-Maarja võistkonnaga I ja II kohta jagama.

Küsimused mälumängule koostavad õpilased ise – igaks mänguks erinev kool. Küsimuste teemad on seinast sein – muusika, loodus, kino, keemia, füüsika, kirjandus jne. Oli

väga lihtsaid küsimusi, kuid oli ka neid, mille kallal tuli korralikult ajasid ragistada. Vastamisel tekkis meil omavahel vaidlemist ja erimeelsusi, kuid kui tuli võit, oli kõik unustatud! 24. mälumänguturniiri esikolmikusse jõudsid põhikoolide arvestuses: I kohale Rakke kool, II kohale Rakvere reaalkool ning III kohta jagasid omavahel Väike-Maarja gümnaasium ja Haljala kool.

Loodan väga, et koolide mälumängusari jätkub ja ka järgmisel aastal on võimalus meie kooli võistkonnal osaleda.

Hea maaomanik, rendi põld mahepõllupidajatele!

Äntu Mõis OÜ soovib rentida Väike-Maarja vallas põllumaad

Äntu Mõis OÜ on Lääne-Virumaal Äntu külas asuv mahepõllumajanduse ettevõtte, kus kanade ja munatootmisega on tegeletud üle kahekümne aasta.

Juba 2008. aastast on suund mahepõllumajandus ja maheteraviljakasvatus ning alates 2012. aastast mahelinnukasvatus.

Kontakt:

Lauri Bobrovski, tel +372 523 0732, lauri@antumois.ee

JÄRVA-JAANI LAAT JA TÄNAVAFESTIVAL
7. JUUNI 2025
9:00 - 15:00

PÄEV TÄIS PARIMAT MEELELAHUTUST!

KÄSITÖÖ, VANAVARA, TAIMED TÖÖSTUSKAUBAD, TOIDUKAUBAD

LAADALAVAL:
PAIDE JA JÄRVA-JAANI VÕRKPALLI LAHING
TANTSIJATE GALAETENDUS, EKSKURSIONID MUUSEUMITES, LASTEALA

PILETITE LOOIS:
PIIBE TEATER, COOP, MOTOHOB

www.jjlaat.ee
+372-5347-5723

TOOMAS ANNI
PILET 3€

PIIBE TEATER

TEEMAJA PAKS

MARGUS PRANGEL
KRISTJAN LÜÜS
MARIE KONSA
LÄSNA RAHVAMAJA TEATER

KUNSTNIK AHTO-LEMBIT LEHTMETS
HEHLOOJA VOOLE RUUSMAA
VALGUSKUNSTNIK JAANUS TÕLI

EESTI RASKEIMA INIMESE ALVIINE PEDRIKSI LUGU NOSTALGIAGESKUS "KADRINA" SISEHOOV
16.-27. JUULI 2025

www.piibeteater.ee

Tee ettepanek valla kaunitest koduaedadest!

Väike-Maarja valla heakorrakonkursi „Kaunis kodu“ hindamiskomisjon ootab 1. juulini ettepanekuid ja vihjeid meie valla kaunistest koduaedadest.

Ettepanekuid saab esitada Leie Nõmmistele tel 329 5756 ja 5348 8787 või leie@v-maarja.ee. Hindamiskomisjoni ringsõit toimub juuli lõpus või augusti alguses.

RAKKE RAAMATUKOGU KUTSUB!

MÄLESTAME KÜÜDITATUID

14. juunil kell 13.00

RAKKE RAUDTEEJAAMA HOONES

kus kodukandi inimesed kannavad ette meie rahva unustamatuid lugusid.

Viru Arborist OÜ

PAKUME ARBORISTI TEENUSEID

- Ohtlike puude raie
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø20 cm

Gustav Aasumets (kutsetunnistus 141998), tel 5919 2441

Reigo Alas (kutsetunnistus 141999), tel 5800 1880

viruarborist@gmail.com

Täname

Kapell Sirili tänab Väike-Maarja valda meie sünnipäevapeo toetamise eest. Täname tantsurühmi Maarjakellukest, Tarapitat ja Kuremarju, kes aitasid toredate tantsudega peomeeleolu üleval hoida. Aitäh kõikidele õnnitlejatele ja külalistele!

Väljaandja
Väike-Maarja vallavalitsus, tel 329 5750

Toimetaja Heili Tammus, 329 5759, heili.tammus@v-maarja.ee

Tiraaž 2700

Küljendus MK Meedia OÜ, info@mkmeedia.ee

Trükk Printall AS

Kanne Omniva

Ilmub kord kuus (v.a juulikuul) ja toimetatakse tasuta kõikidesse postkastidesse üle valla. Materjale ja reklaame saab saata iga kuu lõpuks.

Tervendav mer. massaaž. Hea kingitus endale või sõbrale.

Info: Eipri külas, tel 5323 9228 Anti lotusmassaaž.ee/hinnakiri

Müia ampleid, amplitaimi, suvelilli, tomati-, kurgi- ja maitsetaimi alates maikuust.

Aadress: Lõuna põik 5 Väike-Maarja
Kontakt: tel 511 8084

KATUSETÖÖD

VANA KATUSE LAMMUTUS JA UTILISEERIMINE
PÕHINGUALUSE KORRUSE VÄLJAHEITUS
PLEKK-KATUSED
KIVIKATUSED
ETERNIITKATUSED
PLEKITÖÖD
KATUSEKATTE VAHETUS

ÜLDEHITUS

FASSAADID
TERRASSID
VUNDAMENDID
TREPPIDE RENOVEERIMINE
KERGVAHESEINAD JA LAED
KORTERITE RENOVEERIMINE

ORAKO
ÜLDEHITUS/TOOTMISTÖÖ
LISAINFO:
WWW.ORAKO.EE
INFO@ORAKO.EE
+372 62 53 476

KORTERIÜHISTUD ERAMAJAD BÜROOHOONED TOOTMISHOONED

Infopank
Usaldusväärne ettevõtte 2025

VÄIKE-MAARJA PUIT MÜÜB

Puitbrikett Kask 220 eur/alus
Puitbrikett TERMO 250 eur/alus
Premium (6 mm / 8 mm) pellet alates 240 eur

Transpordi võimalus **KIIRE TARNE!**
Kohapeal drive-in süsteem ja paki/kotikaupa müük

Info ja tellimine: tel. 520 6369

Soodne saematerjal! Saematerjal ja hõõvelmaterjal!
Küsi hinnapakumist numbrilt 515 0268
Asume: Väike-Maarja, Jaama 7a
Külasta ka kodulehte: www.vmpuit.ee

Rotaksi laomüük

Lemmikloomatoidud

Pikk 30, Väike-Maarja, 46202 Lääne-Viru maakond

JALGRATTAD HOOLDUS
*hooldusks broneeri eeg

Rattabaas

Lai 12, Rakvere • Tel 322 2030 • rattabaas@gmail.com
E-R: 9-18 L: 10-15 P: Oleme trennis!

www.rattabaas.com

PESU VARUOSAD

GDD Viimistlus OÜ pakub siseviimistlust:

- Tapeetimine
- Seinte ja lagede pahteldamine
- Värvimine
- Dekoratiivseinad

Gudrun Reinmets
Maaler, tase 4
Kutsetunnistuse nr 186162

Mark Ernits
Maaler, tase 4
Kutsetunnistuse nr 198790

Kontakt: gddviimistlus@gmail.com
tel 5193 1005 (Gudrun Reinmets)
tel 5689 1829 (Mark Ernits)

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

RUBY SAAGE 24.03.2025
ANNA AMII ŽAGARS 06.04.2025
GUSTAV MANNINEN 23.04.2025
THEODOR TILK 24.04.2025
EMILIA KLAAN 24.04.2025

Üks päev kui pärl ta teiste seas
kord aastas särab igas eas

Õnnitleme

97 HELGI LIPPASAAR 22.06.
95 OLLI KANGUR 21.06.
94 ÖNNELA PÄRN 02.06.
93 HELGI-REGINA JANSON 13.06.
90 MAIE LUTVEI 15.06.
VERA KASK 19.06.
REIN SAAREPERE 25.06.
88 MARIA ARIKE 06.06.
87 HEINO LAMBING 21.06.
85 MARIA KÕIV 19.06.

TIJU KARTNA 24.06.
80 AARE SAKKOOL 03.06.
KARLI LAANEMÄGI 06.06.
MAIE TALVER 14.06.
75 HELBE PEEK 01.06.
MALLE PETERBERT 02.06.
SERGEI MATIUSHIN 12.06.
UNO POHLAK 13.06.
ENE VISSAK 14.06.
KRISTA PILLE 18.06.
REET POHLAK 21.06.
ALEHTE FINBERG 22.06.
70 GENNADI FILIPPOV 05.06.

Soovime õnne ja tugevat tervist!

Väike-Maarja vallavalitsus

Lehes õnnitletakse väärrikasse ikka jõudnud vallakodanikke. Palume inimestel, kes ei soovi, et lehes avaldatakse tema nimi õnnitluse juures, teatada sellest toimetajale tel 329 5759.

Maikuu sünnipäevalaste nimekirjast puudus ekslikult üks vanusegrupp. Vabandame ja õnnitleme!

70 TIJU MARAN 02.05.
TARMU PAJULA 09.05.
VIKTOR LOOR 12.05.
LIIVI RAJA 18.05.

ELLE KURESSON 21.05.
VLADIMIR LITVIN 24.05.
KAJA SARAPU 24.05.
EHA KRISTOV 28.05.

Mälestame

Ei võta sõnad leinavalu,
ei kuivata nad pisaraid ...

SERGEI ROŽKOV 18.05.1967–01.04.2025
ANDRES REBANE 28.04.1973–13.04.2025

Koguduste teated

VÄIKE-MAARJA KOGUDUS
Tamme 4, Väike-Maarja
Jumalateenistused pühapäeviti kell 13 kirikus

Mais:
18.05 jumalateenistus. Teenib diakon Valdek Hang.
25.05 missa. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.
Juunis:
08.06 Nelipüha missa. Teenib õpetaja Tauno Toompuu.
01.06, 15.06, 22.06, 29.06 jumalateenistus. Teenib diakon Juhan Rumm.

Juhatuse esinaine Airi Einsalu
Tel 521 2739, airieinsalu@gmail.com

AVISPEA KOGUDUS
Avispea küla
Jumalateenistused pühapäeviti kell 10.30

Tel 323 5450,
524 1982,
e-post avispea@ekkllesia.ee
Koduleht
<http://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus>

SIMUNA KOGUDUS
Allika 3, Simuna
Jumalateenistused pühapäeviti kell 11

Tel 5345 3967 või
tel/fax 332 8021
E-post enn.salveste@eek.ee

RAKKE KOGUDUS
Oru 6, Rakke
Esmaspäeviti piiblikool kell 18,
neljapäeviti osadus kell 18,
pühapäeviti jumalateenistus kell 15.

Saada sõnum: tel 5623 1313,
e-post rakke.kogudus@gmail.com
Koduleht <http://rakkekogudus.weebly.com/>

Kalmistumeistrid

Väike-Maarjas – Heili Talpsepp, tel 516 1809
Simunas – Sirje Prual, tel 524 7944
Aos – Aili Uustalu, tel 524 6501